

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ XI. Скрантонъ, Па., Четвергъ 26-го Падолита, 1903. Число 48.

Vol. XI. Scranton, Pa., Thursday, November 26, 1903. No. 48.

НОВИНКИ.

О. Ив. Велигорскій.

— БУДОВА новой церкви въ Syracuse, N. Y. поступает скоро напередъ. Лотъ, на котромъ стане нова церковь, положенъ въ заходной сторонѣ мѣста, на корнерѣ Wilbur ave и Tompkins st. Парафія выбрала дуже догодне и хороше мѣсто на церковь. Звѣдси прекрасный видъ на цѣле мѣсто и озеро Onondaga. Душпастиромъ тутъ вѣдъ першого Октября о. Иванъ Велигорскій.

ПЕРЕСТОРОГА!

Фалшивыми паперовыми грѣшми (особл. \$100.) часто въ Нью-Йорку ошукуютъ по улицамъ чужинцевъ, особливо славянскихъ емигрантовъ, чи то дорогою зміньки чи продажы. Кто хоче грошѣ мѣняти або купувати, нехай иде до порядного офісу.

— ЖЕРТВОЛЮВИМОСТЬ нѣмецкихъ робѣтниковъ социалистовъ е дуже велика. До головної касы социалистовъ въ Берлинѣ влинуло въ мѣсяцю вересни с. р. около 19 тысячъ марокъ, зобранныхъ въ робѣтничихъ кругахъ. Не дивниця отже що нѣмецкыи социалисты такъ добре стоять.

— ВЕЛИКИЙ страйкъ выбухъ на электричныхъ трамваяхъ въ Чикаго, Ил. Властители намагають ся зломити страйкъ при помощи скебѣвъ и полиціи, въ наслѣдокъ чого прійшло вже было до грѣзныхъ заворушень и проливу крови. Колькохъ людей убито, 15 покалѣчено. Страйкеры держать ся знаменито и можуть мати надѣю на побѣду тымъ больше, що симпатизуютъ зъ ними всѣ робѣтники. Домагають ся они большой платнѣ и скороче на добы прицѣ.

— КАТЪ Бурѣвъ, Лордъ Киченеръ, ушавъ онѣгда зъ коня въ одномъ тунелю и вломивъ собѣ ногу въ двоухъ мѣстахъ наразъ. Онъ неща-

сте стрѣнуло лорда Киченера коло Силлѣ, въ Индіяхъ сходныхъ, де вѣнъ перебувае вѣдъ колькохъ мѣсяцѣвъ.

МОСКВОФУЛЬСКИЙ КАЛЕНДАРЬ.

Ньюйорска газета оголосила, що баль въ Woonsket, R. I. вѣдбуде ся въ день св. Арх. Михаила 31 Нѣмбры с. р. Тымчасомъ звѣсно загално, що нѣмберъ мае лишъ 30 днѣвъ, а руске свято св. Арх. Михаила припадало дня 21 нѣмбры! Та пѣсля москвофульскаго календаря припадае се свято о 10 день познѣйше...

— СТРАШНА катастрофа пѣдчасъ огню стала ся въ Москвѣ дня 1 с. м. Горѣвъ тамъ въ ноци одноповерховый дѣмъ. Помѣчь наспѣла такъ позно, що вже займили ся були сходы, а людямъ на другомъ поверсѣ не оставало нѣчого, якъ лишь скакати крозь вѣкно або гинути въ огни. Матѣрь у вагѣтнѣмъ стѣнѣ и двѣ малолѣтны дѣвчоны становили выскочити и всѣ позабывали ся на мѣсци. Батько, шукаючи третей дитины, задусивъ ся въ огни разомъ зъ нею. Сестра батька, котра прибѣгла на мѣсце катастрофы, побачивши трупы цѣлой родины, зѣйшла зъ розуму.

— НОВО-ВЫБРАННЫЙ посадникъ мѣста Нью-Йорку, п Меклиланъ, мае больше вливу и значѣня чимъ не оденъ европейскій монархъ. Досить буде замѣтити, що въ его рукахъ е безлѣчь посады до роздачѣ для урядниковъ, котры разомъ побирають рѣчно 40 миліонѣвъ долларѣвъ платнѣ.

— НЕЗАДОВОЛЕНЕ ВЪ „СОЕДИНЕНІЮ“. Доходять до насъ вѣсти, що дуже богато членѣвъ Соединенія есть незадоволенныхъ черезъ то, что урядъ не подае що мѣсяця справозданъ касовыхъ зъ приходѣвъ и расходѣвъ, але лишь самъ пріходъ оголошуе, и то неправильно прим., за августъ то ажъ при концѣ октября оголосивъ! Число членѣвъ въ Соединенію чимъразъ зменшае ся!

— СЕГОРѢЧНИЙ бурѣ морской поглотили о много больше жертвъ, чимъ коли небудь передъ тымъ. Пѣсля выказѣвъ нѣмецкихъ стаціи портовыхъ и торговельной маринарки въ одномъ лише мѣсяцю вересню разбились на пѣвнѣчныхъ и западныхъ моряхъ 116 кораблѣвъ, мѣжъ якими было 6 вели-

кихъ пароходѣвъ. Зъ людей погнѣбло при томъ або пропало безъ вѣсти 2000 особѣ, а втраты въ товарахъ выносятся колька миліонѣвъ.

— ЛѢКАРСКА штука зновъ поступила оденъ крокъ впередъ. У Варшавскихъ шпиталяхъ лечили ся два случая вылѣченя серцевыхъ ранъ черезъ зашиты. Е се новый и дуже важный причинокъ до розвою херургии, бо доси лѣкарѣ уважали сердце органомъ нетикальнымъ. Першій досвѣдъ въ томъ напямѣ зробивъ въ 1896 р. д-ръ Парацавѣвъ въ Римѣ, котрый зашивъ сердцеву рану одного робѣтника, раненого въ груди.

— ГРѢЗНА катастрофа лучила ся минувшого четверга на полудневѣмъ пляху надвоздушной желѣзницѣ въ Вруклинѣ, Н. Й. Пѣздъ Вей Бріджъ, що складавъ ся зъ пять вагонѣвъ, переповненныхъ соткою насажировъ, надѣхавъ зъ цѣлымъ розгономъ на задній вагонъ другого пѣзда и вѣбивъ ся въ него немѣвъ телескопъ электрична струя выликала пожежу, котра знищила 5 вагонѣвъ. Богато покорожмыхъ було при томъ тяжко покалѣченныхъ, а зъ тыхъ 7 боре ся зѣ смертію. Кондукторъ Патрикъ Кагилъ и моторменъ, Джанъ Кагилъ, згорѣли живцемъ. — Причиною катастрофы була зѣпсована гальма задного пѣзда.

— ПРИ Галиндѣнъ евню въ Кливландѣ, О. згорѣла онѣгда велика шапа электричныхъ трамвайѣвъ. Пѣдчасъ гашеня пожежѣ звалили ся стѣны будинку и убили трехъ членѣвъ пожарной сторожѣ а двоухъ тяжко покалѣчили. Матеріальна шкода выноситъ 700 тысячъ долларѣвъ.

— СКАРѢВЪ въ земли найшли случайно селяне зъ Палазолью Окрейде въ Сициліи, при копанію ровѣвъ. Скарѣвъ складае ся зъ римскихъ монетъ, старинного дѣдѣму, высаджуванаго дорогими камнями, золотого пояса и богато перстенѣвъ, дуже гарной работы. Италійске правительство сконфіскувало найденый предметы яко народну власность, але заплатитъ селянамъ вѣдшкодоване, вызначене черезъ експертѣвъ.

— НЕМА правды на свѣтѣ! Великій князь російскій, Кирило, пѣдчасъ скаженой ѣзды на автомобилѣ наѣхавъ недавно коло Берлина въ Нѣмеччинѣ, на

повѣзъ барона Дюергона а убивъ его вѣзника, бѣдно-го чоловіка та батька, численной родины. Нѣмецке право караетъ того рода убійства вѣзницею ажъ до трехъ лѣтъ, котры и в. князь повиненъ-бы вѣдсѣдѣти. Бѣда лишень, що навѣтъ въ Нѣмеччинѣ иншій права для бѣдныхъ а иншій для богатыхъ.

Колѣ дознавъ ся про те цѣсаръ Вильгельмъ, зробивъ такъ, що великому князеви, (котрый буде мабутъ царемъ Росіи) навѣтъ волось не впасть зъ головы помимо того, що е убійникомъ. И дежъ правда.

— П. МОДЕСТЬ Менцѣвскій, рускій славнозвѣстный оперовый артистъ, выступавъ минувшого мѣсяця въ корольвскій оперѣ въ Штокгольмѣ въ Швеціи, и здобувъ собѣ нечуваный сукцесъ. Театръ бувъ выпроданный до послѣднего мѣсяця, а мѣжъ слушачами знайшли ся личности зъ найвысшихъ штокгольмскихъ кругѣвъ, якъ наслѣдникъ престола, колькохъ иншихъ членѣвъ корольвской родины та майже всѣ вызначѣнныи представники мѣсцевого аристократичного, артистичного и наукового свѣта. Френетичнымъ оплескамъ не було конця нѣ мѣри. Одушевленное публики можна осудити по томъ, що пѣсля представлення выкликано п. Менцѣвского 18 разѣвъ! Наслѣдникъ престола звелѣвъ такъ въ театръ черезъ интенданта выразити п. Менцѣвскому свое найвысше признане та подяку, що загостивъ до столицѣ Швеціи.

Критика въ штокгольмскихъ дневникахъ розписуе ся широко про нашого земляка и прямо уноситъ ся надъ его голосомъ та его вповнѣ артистичною креациею. Репортеры ходять за нимъ гуртомъ, вывѣдуютъ ся про близшій даты зъ его жити и просятъ фотографувати ся до часописей.

— ПѢСЛЯ найновѣйшого рапорту санитарныхъ кругѣвъ живе въ Нѣмеччинѣ 2 миліоны сухотниковъ.

— КАРА „anbinden“ и „шпангъ“ въ Австріи знесена. Дневникъ войсковыхъ розпоряджѣнъ оповѣщуе цѣсарску постанову зъ дня 15 падолита с. р. котрою знесено кару „anbinden“ и „шпангъ“ въ часѣ мира. Буде вона уживана вже только въ выимковыхъ случаяхъ при особливыхъ острѣвахъ осторожности для охороны здоровья.

„ОБЩЕСТВО“ УПАДАЕ ДАЛЬШЕ.

О. Недѣльнидкій недавно въ „Свѣтѣ“ публично выступивъ ворожо противъ г. И. Пивоварника, секретара „Общества Взаимопомощи“ за дѣловодство, а головно за те, що г. П. не вѣде по московски писати. Здае ся однакъ, что не г. Пивоварникъ, але предсѣд. Общ.

о. Капанадзе виненъ непорядкови, бо часто выдае иншій розкладки (розметъ), а секр иншій, и зъ того powstaе баламутя; впрочѣмъ г. П. яко чоловікъ робѣтныи и свѣдѣкъ не розумѣе московскихъ листѣвъ, а читателѣ „Свѣта“ такожъ не розумѣють розпоряджѣнъ „официальныхъ“ писаныхъ по московски и зъ того выходитъ цѣле баламутство. Впраждѣ „Свѣтъ“ разрѣшено издавать на „малорускомъ языкѣ“ а властиво за „малорускыи доллары“, але Свѣтъ намагае ся писати по московски. Въ Октобрѣ 6. р. приступило до Общ. 37 новыхъ членѣвъ, а выступило 34, а всѣхъ членѣвъ числѣтъ зъ концемъ октября 1585. Въ октобрѣ наложили урядъ на каждого члена Общ. по 25 цѣнт. розмету на царславну церковь въ Buffalo; зъ хлопа тянуть, а царя кишенѣ не рухастъ! Не дивота, что членѣвы выступаютъ зъ „Общества“!

Доказы говорятъ.

Линколнвилъ, Кан.: Прошу прислати менѣ одну пачку Трѣнера Американского Еликсѣра Горького Вина, котре, якъ знаю зъ досвѣду, е знаменитымъ средствомъ на мою недугу желудка. Одну пачку сего вина я вже выпивъ и оно помогло менѣ богато. Теперь не могу обѣйти ся безъ него. Игнатій Урбанекъ. — Всѣ, що уживали того средства, говорятъ про него якъ найлѣпше. Е оно чистымъ препаратомъ калифорнійского вина и лѣчиныхъ зелѣ. Дѣлае на стѣны желудка и внутренности тымъ робомъ, що подкрѣпляетъ ихъ и спонукуетъ до травленя. Перетравлена пижава розходитъ ся по цѣломъ тѣлѣ въ по стати новой крови.

Наколи травлене е добре, одержуе ся нову, здорову, червону кровь, основу жити и здоровья. Трѣнера Еликсѣръ горького вина здѣлаетъ травлене совершеннымъ. На продажъ въ аптикахъ, або у фабриканта:

Jos. Triner. 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Pilsen Sta.

Памятайте на украинско-руську бурсу въ Сянѣцѣ и посылайте жертвы на адресу:

Wasil Hrishko, 209 Linden St., SCRANTON, PA.

— Вп. членамъ товариства „Зорѣ“ въ New York-у и жертводателямъ Рогатинской Бурсы подаю свою сталу адресу.

G. Pidsadoczny Box 19, Jersey City, N. J.

— Хотите правовати ся, выставити кому попомогѣти, купити або продати маєтокъ, достати сплатѣвъ, сколѣктовати грошѣ вѣдъ доживинѣвъ або увѣдомити ся вѣдъ войсковомъ екаспѣрии, лишать до John-a Nemeth-a 457 Washington St. New York, N. Y. Вѣдъ вамъ все зробить якъ найлѣпше и скоро.

Вылѣченный зъ 10-лѣтней заваженной пропуклины.

Дж. Е. Ивенсъ, тяжко працюющий коваль въ фабрикахъ пороку въ Warwallopen, Pa. розказуе исторію, котра зацѣпляетъ многихъ. „Саме въ цвѣтныи минуло 4 роки, якъ я зголосивъ ся до дра О'Мали для лѣченя подвойной пропуклины. Мой станъ бувъ грѣзныи, а займѣти ся працею приходило менѣ дуже тяжело. Лѣварѣ, коли мене оглянули, говорили, что се глупе думать собѣ будто-бы пропуклина дала ся вылѣчити безъ ножа и операции (противъ чого я сильно протестувавъ, предвиджуючи небезпечу и лякаючися наслѣдковъ). Ажъ по прочтанію оповѣстки въ одной часописи про вылѣчене пропуклины черезъ д-ра О'Малия, пошѣвъ я порадити ся до его канцелярии. Вѣнъ увѣривъ, что може мене вылѣчити та я недовѣрялъ. Теперь однакъ не маю словѣ выказати свою даку. Могу смѣло сказати каждому, что я зовсѣмъ здоровый, а вылѣчили мене безъ ножа и операции. Не пошу паскѣвъ за послѣдній 4 роки и роблю всегда ажъ мило. Дякую за се Богу и д-ру О'Малию. Тымъ-то почуваю ся до многого обовязку подати те все до публичной вѣдомости, чтобы тымъ, котры неуждають теперь дати помѣчну раду“.

Джанъ Ивенсъ, Warwallopen, Pa.

Подвязки нѣколи не вылѣчаютъ клям.

Блждей муштина, женщина и дѣти можуть бути вылѣчены зъ пропуклины безъ перерѣвъ въ праці и большъ моєю хемічно-электричною методою.

Я е одинокій спеціалистъ, що могу заручити недужому, что его вылѣчу зъ насажденя, а хочъ недуга була инѣгда сильно заважена, я всегда вылѣчивъ каждого. Народъ подивляе мое вышколене въ лѣченю и мае велике довѣре до мене.

Письмѣ по книжечки зъ описомъ хемічно-электричного способу лѣченя, котру пошлю каждому даромъ.

Порады убѣдливо бесплатно. Кто не въ силѣ заплатити за лѣчене наразѣ, я радо зажду. Мои цѣны нѣвыскѣ.

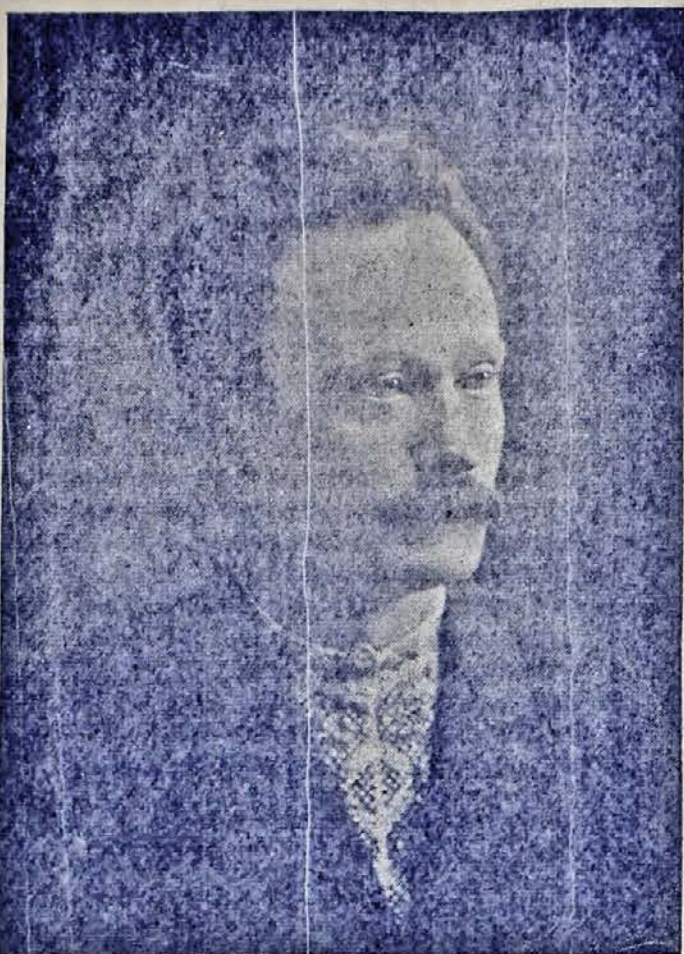
Дрѣ О'Малей

Головныи офісъ, де бесѣдуе ся славянскою бесѣдою е на

158 S. Washington Str. y Wilkes-Barre, Pa.

Філіальныи офісы (де вправный лѣкарѣ лѣчатъ недужихъ моимъ чудеснымъ Хемічно-Электричнымъ способомъ):

Scranton, Pa., 194 Washington Ave. Philadelphia, Pa., 1409 Arch St.

Др ІВАНЪ ФРАНКО.

Новѣтній гайдамаки.

Народна пѣсня підъ нинѣшну горячу днину.)

Чи чули вы, люди добрі, що то за признаки,
Що приходять въ нашѣ села якісь гайдамаки?
Та не тіи гайдамаки, що по лѣсѣ ходять,
Але тіи гайдамаки, що правду говорять.
Тай не тіи гайдамаки, що бють и рубаютъ,
Але тіи гайдамаки, що за бѣднихъ дбають.
Ой вдарили гайдамаки въ голосніи дзвони:
„Збирайте ся, бѣдніи люди, всѣ до оборони!
Бо то на насъ наступають великіи навали,
Ой боже то ми нашимъ панамъ на завадѣ стали.
Иде на насъ тота сила, що все насъ мѣсила,
Водѣ Богдана до Івана**) рѣзала й дусила.
Хотѣла насъ тота сила взяти въ свои руки,
И сякои и такои добирала штуки.
Зъ разу мовить: Дай, Русѣне, остатну рубатку,
За те тобѣ на головку дамъ конфедератку“.
Русинъ того не принявъ ся, вона якъ не крикне:
„Хочъ загину, не спочину, ажъ Русь зъ свѣта зникне“.
А щоби намъ швидше було три чверти до смерти,
То намъ хоче тѣло й душу на порохъ розтерти.
„Заберу вамъ вашу землю и лѣсы и рѣки,
Будете вы въ своимъ краю жебраки на вѣки.
Та ще того менѣ мало: де будуть заробки,
Дамъ Мазурамъ, дамъ Хорватамъ, а вамъ анѣ дробки.
Та ще й того менѣ мало: мусять ваші дѣти,
Ваші внуки безъ просвѣты въ темнотѣ сидѣти.
Та ще й того менѣ мало: втопчу васъ въ калюжу,
На весь свѣтъ васъ якъ „dzicz“ руську обплюю й

[спаплюжу.

Та ще й того менѣ мало: я ще й вашу душу
Зломлю, сподію, опоганю, до покори змушу.
Водберу вамъ людську гідність и почете чести.
И будете зъ рабськимъ смѣхомъ мои слѣды мести.
Наставлю вамъ депутатів зъ хрунѣвської ласки,
Водберу вамъ усѣ права, лишу обовязки.
Оттакъ свое пановане утверджу якъ камінь
Та водѣ моржа ажъ до моржа на вѣкъ вѣковъ аминь“.
Ударили гайдамаки въ голосніи дзвони:
„Чи чуєте, люди добрі, тіи водгомони?
А якъ може хто не чує, твердо шкору має,
Бо не словомъ але дѣломъ ворогъ намъ доймає.
А хто чує, най пряде, рукъ не покладавши,
Бо що нинѣ занедаємо, пропало на завше.
И нѣхто най не говорить: „Своимъ Богомъ поду!“
Якъ вояки на коменду ставайте до глѣду!
Бо слабого, ще й самого заклоє й ворона;
Лишь громада, товариство його оборона.
И нѣхто най не говорить: „Обійдешъ безъ мене“.
Якъ у брата горить хата, й на твою нажене.
И нѣхто най не говорить: „Що менѣ наука!“
Бо наука — мудра штука, мѣцнѣйша водѣ бука.
Вона тобѣ въ потѣмѣ свѣтитъ и грѣє у студнѣ,
Вона тобѣ въ смутку втѣха и празникъ у буденѣ.
Вона сила и богатство и бита дорога,
Въ нѣй покривдженихъ опора, слабыхъ перемога.
И нѣхто най не говорить: „Я собѣ богатый!“
Анужъ колись прійде въ бѣднихъ ще й хлѣба благи.
Нѣхто не мовъ: „Не бою ся! Що тамъ по трѣвозѣ!“

Бо й небоя вояки вѣли на битой дорозѣ.
Тримайте ся, люди добрі, одной присяги:
Най водважний боязливимъ додає водваги.
Най розумный нерозумныхъ на розумъ наводить,
Най богатый немающимъ поможе, не шкочить.
Только зрадникъ, запродаецъ, подлиза, паниця
Най не смѣє на порозѣ вашому явити ся.
Най не має въ васъ привѣту нѣ слова пошаны,
Поки щиро не покаєсь, водѣ зла не водстане.
А хто каятись не хоче и въ нѣмъ дальше пацька,
То най того побиває погорда громадська“.

Оттакъ то гайдамаки скрѣзь по краю ходять,
Оттакъ то вѣрне слово всѣмъ людямъ говорять.
А хто тее вѣрне слово добре въ тямцѣ має,
Той за себе й за всю рѣдну Украину дбає.
Бо те слово якъ пшениця, що дѣлами зойде,
А зъ тыхъ дѣлъ намъ и Украинѣ краща доля прійде.

Зъ „Поступу“.

Іванъ Франко.

Пайлотъ Бютъ.

(PILOT BUTTE).

— Акварела. —

„Homo homini lupus“.

Не найшовъ для себе мѣсця въ рѣдній Галичинѣ,
тожъ, не довго надумуючи ся, збравъ усе, що мѣгъ
назвати своимъ, та потягъ за океанъ. По мѣсяцѣви
бачивъ себе вже на безмежній ассинибойской преріи
при роботѣ въ Пайлотъ Бютъ*).

Не сподѣвавъ ся гаразду въ Канадѣ, але й недоля,
яку прійшло ся ему терпѣти, перейшла всяке его
ожидане.

Праця була по-надъ силы.

Вовс безъ перестанку „гаддемавъ“, кидавъ капе-
люхомъ, руки кусавъ собѣ зѣ злости и скакавъ, якъ
бѣсноватый. Недосвѣдченій робѣтничий рвали оденъ на-
передъ другого.

Мусѣвъ держати ся разомъ зъ иншими. Перемѣ-
нявъ ся при роботѣ въ безчутвенну машину. Якъ
автоматъ набравъ на шуфлю пѣску и викидавъ его
на-ослѣпъ на „кару“. Не зважавъ, що степове сонце
пекло наче огонь. Потѣ стѣкавъ зъ его чола не пото-
ками а рѣками и заливавъ ему очи. Въ очахъ ему чор-
нѣло. Не чувъ анѣ не бачивъ нѣчого. Лишь коли над-
ходивъ water-boy и пискливимъ голосомъ кричавъ
„вода!“, тодѣ вѣнъ подносивъ голову, поквашно утє-
равъ рукавомъ потѣ зъ лица, пивъ скоро три горня-
ка воды и зновъ тонувъ въ свой машинной робо-
тѣ. При роботѣ сходилъ ему довгий, якъ вѣкъ, день.

По вечерѣ оглядавъ свои руки и рахувавъ, коль-
ко мозолѣвъ натиснувъ черезъ день. Потѣмъ зѣтхавъ
тяжко и, затиснувши губы, прямувавъ до box-car-ы,
що становила мешчане для 24 робѣтничѣвъ. Лѣжка
займала сильнѣйшій, тожъ вѣнъ лягавъ въ кутку кары
на подлозѣ на купку твердої, колючої, степовой тра-
вы. Засиплявъ, коли его товаришѣ бурмотѣли моли-
твы або спѣвали соромній пѣснѣ.

Такъ переживъ колька днѣвъ.

Не чувъ вже анѣ одного члена свого тѣла. Въ но-
чи не мѣгъ перевернути ся зъ боку на бѣкъ. Рано
лишь зъ трудомъ подводивъ ся на своимъ „лѣжку“.
Але йшовъ до работы и працювавъ, выдубуваючи по-
слѣдній силы. Дрожавъ на гадку, що могли-бъ его о-
судити за нездѣбного до працѣ. Тодѣ „басѣ“ водпра-
вивъ бы его зъ работы и вѣнъ мусѣвъ бы йти пѣшки
319 миль до Винніпегу. А не мавъ и цента при душѣ.

Наконецъ попавъ въ розпуку. Чувъ, що не зможе
уже дальше робити. Обѣ его долонѣ були двома вели-
кими ранами. На правой руцѣ мавъ 75, на лѣвой 72
мозолѣвъ. Не мѣгъ при їденню вилковъ та ножа въ
рукахъ вдержати. А працювати?...

Що теперъ робити?... Куди дѣти ся?...

По вечерѣ положивъ ся въ своимъ кутку и вхо-
пивъ ся обома руками за голову. Прижмуривъ очи та
ставъ думати тяжку думку. Обсѣвъ его густый рѣй
канадскихъ москитѣвъ. Вѣнъ не чувъ ихъ кусаня.
Не звертавъ уваги и на те, якъ его товаришѣ палили
въ карѣ сѣно и густимъ его димомъ старали ся про-
гнати їдку комашню. его душу залягала поводи глуха
резигнація.

— Завтра до работы уже не пойду. А проженуть
мя, то не велика страта. Лѣпше на преріи зъ голоду
здохнути, чимъ тутъ такъ терпѣти!... Разъ мати
родила!....

*

Коло дверей кары сѣло бѣля себе колькохъ газ-
довъ зъ борщѣвского, щобъ трохи побесѣдувати. Всѣ
— свѣжій емігранты збиті горемъ, заведені въ своихъ
надѣяхъ, стужені за полишеною въ Галичинѣ рѣднею.
Чорною хмарою висѣла на ихъ сердцахъ тяжка недуга.
Хотѣли якимъ не-будь способомъ втипити свою жур-
бу, або бодай звѣрити ся зъ нею передъ живими людьми.
Въ розмовѣ сподѣвали ся найти полєкшу.

*) Pilot Butte — станція на шляху Canadian Pacific Railway въ Ассинибой и мѣжѣ
мѣстами Regina и Valgonie. Въ П. Б-тѣ є „трѣйсларіа“, де замѣтно працюють
свѣжій галицій и буковинскій емігранты. (М. С.).

— Скажѣть яку байку Яструбчакъ!

— Ой де менѣ теперъ до байки! — водповѣвъ зъ
неохотою высокий, худый чоловікъ — де менѣ до бай-
ки! — повторивъ ще разъ и похитавъ сивавою головою.

— Такъ, такъ! Не до байокъ намъ теперъ. Лѣпше
просѣмъ Бога, абы намъ дозволивъ зъ ласки своей ми-
лосерной вернути ся еще до дому, втѣчи зъ тої Ка-
нады — говоривъ инший побожнымъ голосомъ немѣвъ
до себе самого.

Запанувала вражаюча мовчанка.

— Гей, гей, милый Боже! — обѣзвавъ ся по хви-
линѣ ледви чутнымъ голосомъ Яструбчакъ.

— Були мы въ Галиціи газдами, а ту що?... Батя-
ры вѣчній!

Похитувавъ головою и глядѣвъ на округъ себе.

— Та то вже хлопъ родить ся на те, абы працювавъ,
— зачавъ зновъ побожный. — Вѣнъ родить ся, а Панъ
Богъ призначе ему: „Маєшь робити цѣлый вѣкъ въ
потѣ чола!“ И вѣнъ робить цѣле жите, якъ той чор-
ный вѣлъ. Везде робить. Де поїде, тамъ мусить да-
вати собѣ раду двома руками.... Але якъ хто не ро-
бивъ, а потѣмъ прійде ся ему брати ся до работы...
ей! не хотѣвъ бымы бути въ его шкѣрѣ!

— Вамъ, Голубецъ, певно жалѣ за Борщевомъ?
Вы тамъ собѣ легко жили, а ту мусите такъ крепѣ-
ровати.

Засмѣяли ся.

— Хоче ся вамъ смѣяти. Мы всѣ однако крепѣ-
руемо. Я не спускавъ ся на канадискѣ пановане.

— Якъ.... той Павло.

— Котрый?

— А отъ, що въ кутѣ спить.

— А вѣнъ що за оденъ?

— Паничъ!

— Що за паничъ?

— Та, бувъ въ школахъ, тай втѣкъ, чи вигнали
его, а вѣнъ здурѣвъ, тай далѣ до Канады. Думавъ,
що паномъ буде, та прійшло ся вицирувати ся зъ
шуфлю. Теперъ толькѣ постогнує при роботѣ и за-
вѣває людямъ пѣскомъ очи.

— А диви! Добрый майстеръ!

Засмѣяли ся глумливо.

— То що смѣете ся зъ него? Вѣнъ добрый хло-
пецъ! — вкинувъ якийсь плачущимъ голосомъ.

— Ну, ну, Семцю! Якъ бы то було що доброго,
то не були бы его вигнали зѣ школы.

— Павло тимчасомъ спавъ. Воддыхъ его бувъ не-
спокойный. Уста стискали ся болючо. Слѣдно було
на нѣмъ початки хоробы.

Нагло кинувъ ся и зловивъ ся за лѣвый бѣкъ.

— Ахъ, Боже мой, Боже! — закричавъ глухимъ
голосомъ.

Въ лѣвомъ боцѣ кололо его, якъ ножемъ. Хотѣвъ
поднести ся, але не мѣгъ. Застогнавъ тяжело и прим-
кнувъ очи.

Окликъ его вразивъ громадку борщѣвскихъ за-
сланцѣвъ. Зробило ся имъ чогось жалѣ.

Першій промовивъ Яструбчакъ. Цѣдивъ. поволи
крѣзь зубы:

— Ади! Нашъ паничъ пригадує собѣ вже Бога!

— Але теперъ и „святый Боже“ не поможе! —
додавъ зъ горѣшного лѣжка хтось грубымъ голосомъ.

— Панъ Богъ милосерный, Кубо!

— Тихо, тихо, Семко Дутчакъ! — гудѣвъ Куба
уже насмѣшливо. — ему Панъ Богъ не поможе. Вѣнъ
чортови свою душу запродавъ.

— Не говорѣть такъ, не говорѣть!

Куба сѣвъ на лѣжку.

— Що „не говорѣть“? Я Павла добре знаю. его
выгнали зѣ школы, бо касувавъ Бога и вѣру. Чи вы
видѣли коли, абы вѣнъ мовивъ пацѣръ?

— Гмъ!

Не могли нагадати собѣ, абы вѣнъ коли моливъ ся.

— Запродавъ чортови душу, а Панъ Богъ теперъ
его карає. Тай пропадаєшь, небоже, нѣ за дапову душу.
Чуєшь, Павле, чи нѣ?

Павло не водзывавъ ся. Куба злѣзъ во своего лѣж-
ка и ставъ надъ Павломъ.

— Павле, ты спишь?

Павло мовчавъ. Куба потрясъ нимъ зъ всею силы
и закричавъ ему въ ухо:

— Ты спишь?

— Чого хочешь? — первого проговоривъ Павло.

— Спи, спи; я тебе не буджу.

— Така ще, видите жаба, а гѣкому не покоритъ
ся. Говорить до мене „ты“... „Чого хочешь“... Ей,
небоже, я свиной зъ тобою не пасѣ!

— Нѣцъ доброго — нѣцъ доброго! — законклюдѣ-
вавъ Яструбчакъ, втѣшний, що на его стало.

*

*

Сонце вже досить высоко поднесло ся було надъ
землю „Галѣшны“ спали ще. Надбѣгъ кухаръ зъ друч-
комъ въ рукахъ и вдаривъ нимъ сильно колька разѣвъ
по стѣнѣ кары та закричавъ:

— Breakfast!

(Дальше буде).

*) Спѣває ся на нуту „Ой Морозе, Морозейку“, а де тои пѣснѣ не вижють,
то можна й на „Паничнюку“, але все таки глѣше бы всюди навчити ся старѣй-
шій козацѣи нутѣ.

**) Водѣ Богдана Хмельницкого 1648 до Івана Іонты 1768.

ДОПИСИ.

Зь Mahanoy Plane, Pa.

Дуже тяжко написати Русинів притягнути до якої небудь організації, задля їх скупої, що жалують кілька центів дати місячної вкладки. На нашому плейзі живі оден галицький Русин, котрий приїхав до Америки перед 14-ма роками сам а познійше і жінку спровадив, але ніяк не хотів дати ся вписати нї до братства анї до Союзу, лишь вигваряв ся що волить тоті центи пропити, як має платити до організації. Аж захорів сей чоловік тяжко і довго мучив ся, що трохи мав центів то забрали лікарі, а як помер то не було его кому поховати; краєне відпурали ся его, бо, говорили, що він мідь належати до братства і до Союзу і ледви майнерка юнія его похоронила і то дуже бідно. Але зь его похороном не кінчати ся біді кінець, бо зостала вдова зь дрібними дітьми безь средств до жити і тепер ходить поміж людей тай руку простягає о поміж.

Тоті Русини, котрі живуть і виділи на власні очі се нещасте, що я тут описав, як і много інших подібних випадків трапляло ся їм бачити або чути, не повинні гаити анї хвилю часу, лишь чим скорше приходити на мітинги і записати ся до братства св. прор. Ілїа а рівночасно і до Союзу. Ми для выгоды членів удержуємо тепер два мітинги в місяцю; оден в Mahanoy Plane а другий в Glen Carbon, Pa.

если вся Русь зьорганізує ся в братства і цїла приступить до Р. Н. Союзу то тогді буде творити як бы одно тїло і буде давати поміж слабим членам. Тогді будемо не одну народну справу підтримати, бо буде сила. А народних справ маємо дуже багато, котрі потребують нашої помочи. Наше братство св. Ілїа жертвувало на українську руску бурсу в Сяноці \$10.

Н. Дембицький.

Зь Місісакс, Па.

Не можуть зломити сили руского народа, постарались наші вороги знайти зрадників такі поміж самими Русинами, котрі бы за заплату, почесь або хочьбы і гарні слова тамували Русинам дорогу до их поступу, руйновали их роботу. Так дїсє у старом краю, так дїсє і тут. Ти своя власні зрадники те горіш воль чужих ворогів, бо чужого ворога Русин стереже ся а свого власного зрадника не все познає і нераз дасть віру его солодким словам. Свои зрадники ще і тим горіш воль чужого ворога, що они чїнають ся навть найневиннішою рїчи, що бы лишь збесчестити і оплювати тих, що щиро люблять о добро руского на-

рода. Що справді так єсть, нехай послужить яко доказ послїднїя місія в Питсбургу, Па. і відбуше ся після неї вїще. Якїсь С. Л. пишучи, про місію каже, що она відбулась в „бывшей нашой а тепер егомосцевой церкви“. Чи ж се не ложь? Та ж кожний знає, що згадана церковь записана не на священника але на парафію, так як і була перше, тільки розумїє ся, не на зрадників таких як С. Л. Щоб о смїшити церковь, рускій обряд і священників, котрі брали участь в той місії пише, що нїхто не знав, що се було „чи любілеуш, чи відпуст чи що“ (я дуже жалю п. С. Л. що він не розумїє ся на богослуженю), але вкїнци таки застряг на місії. Писав також, що „місія зачалась словом Божиим а закончилась в церковній гали фарисейским смїхом і вкраїнсько-радикальними піяцкими спївами“ — але се також неправда. Жаден чоловік, котрий має хоч троха совісти, а котрий був на згаданій місії не може заперечити, що місія почалась і закончилась словом Божиим — а що по законченю місії відбулось народне вїще в галї, то се тільки похвалити можна. Бо на том вїчу почув народ свою историю, догїдав ся якими способами вороги стараться ся нас нищити і як треба воль них боронити. На вїчу почув народ як має поступати, щоб зрівнати ся зь другими націями. На законченє вїча відспівано „Ще не вмерла Украина“ і „Не пора Москалеви, Ляхови служити“, але чи се піяцкі пїсни і чи є в них що злого? Видно, що С. Л. не хоче, щоб Русин вїще разь став чововком, щоб перестав Ляхови служити а Москалю до бородї гласкати і ему шапкувати. Видно, що С. Л. хоче, щоб Русин і дальше служив Москалеви і Ляхови, коли ему не подобалась тая пїсня. Видно, що ему Москаль та Лях милїйші воль Русина свого брата, а если так, то С. Л. повинен смотрїти собі бороди а нас Русинів оставити в спскою. Наконець підписав ся сей С. Л., що він єсть Лемко воль Горлиць. Та я тому не вірю. Жаден честний Лемко в сей спосіб не думає анї не пише а ти, що родились Лемками і так думають як С. Л., ти вже давно продали або промїняли свою честь, свою совість і своє имя, если ж С. Л. еще не зовсім має заповнену свою голову московскою половою, то нехай собі добре розважить хто Русина дурить чи Поляк, чи Москаль, чи наш брат Русинь.

А. Г. Лемко.

Зь Чатвуд, Ор.

У нас урожай сего року був дуже хороший на хлїб і на сїно і на овочї. Яблока вь многих мїсяцях

еще і доси на деревї, бо купцїв нема. За бунель найлїпших яблук платять 25 центів, для того декотрі люде волять давати яблока скотинї як их продавати. Пчїльного меду сего року було мало. Збсто улів не можна було зобрати більше як 500 фунтів меду; цїна за фунт 15 центів. На кору зь молодого дерева була цїна добра. Вь Септембру 4-го, продав я 2 тони по 12½ цента за фунт, се єсть \$242.50 за тонь. А 10-го Септембра платили по 280 долларів за тонь. Тепер ти всї, що не хотїли перше брати гомстедів, як попи, лоєри, судїї, шерифи, салонїсти і др. кинулись забирати гомстеди. Навть не питають яка земля лиха чи добра, лишь аби було на нїй досить читель дерева.

Куртчановь.

Зь Olyphant, Pa.

Братство св. Ів. Хрест. вь Олифантї, належаче до Р. Н. Союзу, розвиває ся прекрасно. Дня 29-го октобра був бал, на котром вступило 86 нових членів до братства, а около 40 до Союзу. Декотрі зь нових братів вже передше належали до Союзу. Наше братство ядає ся е тепер найбільше зь всїх руских братств вь Америцї, бо числить усїх членів около 400. Маємо також гарну готівку вь банку, около \$2,000.00. Що братство стоить так гарно, треба завдячити нашому урядови і секретареві Союзу, котрі держать братство вь порядку і притягають усїх людей до купы. Заразом наше братство очистило ся воль хрунїв, зь котрих послїдних кілька выступило, за що складаємо їм сердечну подяку. Не буде тепер кому робити баламуту поміж нами „радикалами“. Крїм того вь нашій парохї є друге братство Союзове, св. Василя В. Оно числить выше 100 членів і також розвиває ся дуже гарно. Оно призначене головн для людей, що мешкають на Прайсбургу. Як бачите зь того, наші „радикалы“ тримають ся крїпко вь Олифантї.

Та не тільки вь братствах, але усюды „радикалы“ у нас горою. Наша парохія зробила до 1-го новембра поверхь \$4,000.00 доходу. Народу вь недїлю у церкві, що-нераз аж помістити ся не можуть. А всьо народ чистий, без хрунївскої заразы. Школа щоднини воль 4½ до 7 вечером. Учать ся діти по руски читати, писати та оповідати, учать ся релїгї, руской исторїи та руского спїву. Наш учитель, п. Паздрїй завдає собі не мало труду изь дітьми, котрих нераз прїйде до школи і 130. Релїгї та руской исторїи учить мїсцевий парох о. Струтинський, а крїм того пан Струтинська вчить дївчат випивати 2 рази на тиждень.

Недавно тому завязала ся у нас „Руска Бесїда“, товариство, котре має на цїли подати своим членам красну і розумну забаву. Покупились собі рожні забавки, свои меблї, послались на разь 110 кор. до старого краю на книжки, „Дїло“, „Комар“ і другі часописи. Вписались ся до тов. „Просвіта“ і що вечера сходимо ся, щоб грати яку невинну игру або прочитати де-що. Зайдїть лише коли до нашої школи, а побачите вь бочиньх румах що-вечера воль 7-ои до 10-ои повно людей забавляючих ся гарно та весело.

Що недїля по вечїрни тов. „Сїч“ має свои виравы. „Сїч“ має бары за \$40.00, пончїнг бол за \$8.00, тягарки за \$11.00 і рек на ярдї, вартости \$5.00. Кожної недїлї о год. 7-ой є читальня, на котрій буває нераз выше 100 слушаючих.

Кружок драматичный приготавлиє ся тепер до св. О. Николая зь шуткою „За сиротою, Бог зь калиткою“. Воль так будуть грати драматичну шутку о. Н. Струтинського „Страйк“. Хорь відбуває свои пробы 3 рази на тиждень.

Мг. Пирч розпочав вь нашій школї вечїрну і денну науку англїйскої мовы за невеликою оплатою.

Одним словом мы жїємо вь Олифантї і не спимо, а держимо ся сильно вь купї на кождом кроцї. Правда, що щєбы нам треба доконче якоїсь спільки бізнесової, але і то чей незадовго доконаємо. Написав емь то, аби усї знали, що мы вь Олифантї мощно спїваємо „Ще не вмерла Украина“.

Член Братства св. Ів. Хрест.

Зь Ріо Кларо, Бразилія.

Ваша часопись дуже намь подобалась і тому хочемо выписати собі єї на цїлий рік лишь просимо подати намь інформації як послати грошї і скілько. Як звїстно часописи руской у нас ще нема. Вправдї львівскї патріоты хотїли допомочи намь і прислати намь малу друкарню, але щож коли фондів на се зобрали ще поки-що за мало. А мїж тутешними нашими інтелїгентами ОО. Василями і п. Петрицким прїйшло до великих непорозумїнь через що народ мїшаєсь і не знає кого слухати чи Петрицкого чи Василянів. Правдоподобно тутешній ОО. Василян не дуже тому булї радї, щоб тут выходила руска часопись, бо тогды не могли бы заповнювати цїлу Парану своим „Місіонаромь“ як се роблять доси. По сторонї ОО. Василян стоить також олинкій тутешний свїтскї священник о. Роздольскїй. Поздоровляю вась всїх Русинів Півночної Америки щиримь братскимь поздравленєм.

Мих. Бабиредкїй.

Зь Клівеланду, О.

єсть тут у нас оден анїмченїй Івань. Походять

зь села К.М., 3 милї воль Змигорода вь Галичинї. Прїйшов 6 лїт тому до Америки і робив якийсь час але потїм сприкрила ся ему работа і взяв ся до бізнесу, до готелю. Але бізнес недобре ему пошов, пива му не стало і бась вигнав его зь готелю а той втїк аж до Питсбурга. Вь Питсбургу нашов якийсь чоловік, котрому спровадз свій грунт у краю за 800 долларів хочь має 2 дїтей вь краю, о котрих забув і зь тїми 800 долларами прїйшов навад до Клівеланду і знов взяв ся до готелю. Хоч Русин зь роду выдає себе за Нїмця. А по нїмцї так умїє, що як який справедливий Нїмець прїйде до него, то він кличе на жену: „стара подїлє гевь, бо я не знам што він хоче“; а жена учить ся по нїмцї воль мурів, бо там давнїше мешкала одна стара Нїмка.

Разь наняв собі Поляка, щоб ему заграб на кермеш, бо думав, що посядуть ся Москалики та будуть пити. Прїйшов там оден Русин а той до него: „Компигір Джань“. А той му гварить: „Што, вы юшь Нїмець? — Він гварить: я, я. Потїм той знїмченїй Івань каже до Руснака: — а ты ми што си довжен. — „Як емь ти довжен, то ти оддам а повїч ми кельо“. Знїмченїй Івань: — Фінф он драйсїт сентг. Чоловкь вынимає грошї що му дасть а він взяв фляху і вдарив бїдака по чолї і розбив му чоло. Русин пошов до шпиталю а „Нїмець“ до арешту.

16-го сего мїсяця був тут великій вїтер, то геть поперевертав до горы ногами гавзы, що царославнї набудовали.

Робота тут до того часу иде не так планно.

С. С. Е. У.

ТВЕРЕЗИ И ШЯКИ.

Америо славный краю
Добре вь тобї жити,
Но лишь чесным и тверезым,
Що хочуть робити.
Чесай люде и тверез
Грош заробляють,
А пиянцї и блудницї
На смїх ся выдають.
Бо тверезий и опадный
Гроша не марує,
Бо він знає, що за цента
Тяжєнко працює.
Хочь за тї долларики
Він тяжко працює,
На народне добре дїло
Він не пожаує.
Бо до Братства, до Союзу
Зараз приступає,
Бо він знає, що изь того
Добру користь має.
Котрі мають жени, діти
А вь братствї, вь Союзі,
Не бїдують они тогды
Як батько вь недужї.
Добре и тїм, котрі мають
Жїнки, діти вь краю,
Они за них памятають —
Я то добре знаю.
Но то лишь тї, що вїчїм ся
Нїгда не вивають —
Чесць и славу вь людї мають
Богу-сь подобають.
Чесць и слава вамь тверезий,
Милость вамь воль Бога,

Робїть такь донї жїсте,
Се права дорога.
Но не всї то такь дїлають
Як я туть голошу,
Розповідь вамь за пиянцїв —
Послухати прошу.
Бо пиянцї негодницї
Вни щастї не мають,
Бо вни щастє за горївку
Та за пиво дають.
Хочь бы кілько заробив
То ему не стає,
Бо за пиво за горївку
Він выдаток має.
Скоро пїду лишь достане
Залива чуприну,
Не думає, що у краю
Він має родину.
Жїнка боса, діти гої
Йдуть по чужих хатах,
А як їм ся там поводити
Кождий може знати.
Босї, гої, хата паде,
Дош лє на полицї,
Проклинають свого батька
Що у Америцї.
Проклинають свого батька
Нешасна доле,
Полишиль нас сиротята,
Похав за море.
Похав батько за море
Там не та гуляє,
А нас бїдних нещасливих
Слеза заливає.

Гей покай ся чоловіче,
Покай ся, покай ся,
Пшли живї на шифкарту,
Дїтей не зрїкай ся.
Пшли живї на шифкарту,
Сровадь сюда діти,
Буде ся вамь вь Америцї
Дуже добре жити
Лїшь перестань марновати
Та перестань пити,
Стань до Братства, до Союзу
Не будеш тужити.
Не лишь тогї такє роблять,
Котрі жїнки мають,
Бо парубки теж не лїпше
Тутка поступають.
Він такь каже, що не буде
Грош шанувати,
Нема жїнки, нема дїтей
Нема кому дати.
А вь Суботу пополудню
„Кек“ ордерує,
На Недїлю цїлу нїч не
На нїч не мїркує.
У Недїлю підчас коли
Набожєнство стоить
Спить як мертвий, безь памяти,
Бога ся не боїть.

А уставши иде зараз
Просто до салону,
Не на ново безь памяти,
Робить тїлу волю.
Що не пропе то се зараз
У карты програє,
Обабрь ся, опадкать ся
Домов повертає.
Ой соромь вамь тай и ганьба
Котрі такь дїлає,
Що на старість и будучність
Тай не памятає.
Нехай же вамь моя стихи
Будуть на науку,
Лїшть на всегда пїянство
Дайте добрымь руку.
Киньте пїянство и розпусту
Станьте разь тверезий,
Щастє до вась завитає
Надїя у Бозї.
Послухайте милї брати
Доброй намовы,
Станьте мудрий и тверезий
А Руси синове.
А вы любї читателї
Тое памятайте
Та пиянцїв, розпустників
Всегда намовляйте,
Щобь пити перестали
Членами ставали,
Щобь и мы собі також
Славы здобували.
Прошу милых читателїв
Се менї простити,
Що я такь ся туть осмїлив
Пїяков ганїбити.

Зложив и написав Василь Ориняк
з Галичин, новїту Стрийского, сел
Погары, Чл. Р. Н. Союзу, Воль 6.

„SVOBODA“ (LIBERTY.)

The Little Russian Weekly,
published every Thursday
at 208-211 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two Dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16,
1903 at the post office at Scranton, Pa.,
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

часопись для русского народа в
Америку и орган „Р. Н. Союза“,
выходит по пятницам в Четверг
и пятницу:

В Америку на рубль \$2.00
До старого края на рубль \$2.00
В Америку на рубль \$1.00
До старого края на рубль \$1.00

Оплачивать газету треба все-
гда зъ горы (напередъ).

Гроши треба послати в редакцию
или в банк, а не через экспрессовый,
или почтовый money order (моя ордеръ).
Money order, то е парочку, которую доставляет
банк почтой или агентом на экспрессовый
офис, посылать намъ, бо безъ того мы на
годный грошей достаем.

Адрес:

„SVOBODA“

Box 353,
SCRANTON, PA.

Новый телефонъ Номеръ 787

Хто хоче, чтобы его адресъ из-
менили, муситъ подати намъ, кроме
нового, также свой старый адресъ.

Возвращенныхъ денегъ не
принимается.

Хто хоче, чтобы те, кто напишетъ,
было дружелюбно в „Свободу“ в Че-
твергъ, муситъ прислать рукопись до
Срединной палаты в пятницу
вечеръ.

Подписной числа „Свободы“
можно купить у:

A. Wasserman,
29. Clinton Str., New York,
N. Y.

Наилѣпшою

вѣдѣнью на все напады
и очернения „Союза“ со сто-
роны деякихъ „людей“,
есть то, что в послѣднемъ
мѣсяцѣ приступило до „Со-
юза“ 1107 новыхъ чле-
новъ такъ, что всѣхъ чле-
новъ въ „Союзѣ“ есть те-
перь 5674. Зъ сего видно,
что майже двѣнадцатый напады
на Союзъ не зашкдили сѣй
организации. Она лишь стрим-
ляла на якийсь часъ раз-
вой „Союза“ та за се коли
люде переконались, что всѣ
напады на „Союзъ“ суть
безпѣдствны, что въ „Со-
юзѣ“ есть якъ найкрасшій
порядокъ, что каждый уря-
дникъ сповняе якъ найточ-
нѣйше свои обязанности —
люде зачали гуртомъ гор-
нути ся до „Союза“ и „Со-
юзъ“ взростае такъ скоро
якъ нѣколи передъ тымъ
не взростае. Если такъ
дальше поде, то „Союзъ“
готовъ до Конвенции дойти
до 10.000 членовъ. Щобы
„Союзъ“ числивъ до Кон-
венции 10.000 членовъ о се
повинны старати ся не толь-
ко всѣ головны и мѣсцевы
урядники „Союза“ але та-

кожъ каждый членъ сѣи о-
динокои нашої руской ор-
ганизации в Америку. Тожъ
впередъ до дѣла! Нехай
каждый працюе сколько
може, бо при спѣшной ро-
ботѣ дастъ ся выконати и
найтяжша праця.

До всѣхъ честныхъ, свѣдо- мыхъ и щирыхъ Русинѣвъ въ Америку

Братя Русины!

Кличемо Васъ до бою за
свѣту справу, бо за нашу
вѣру и за нашу церковь!

Незадовго буде 20 лѣтъ
якъ мы Русины-работники
въ Сполученыхъ Державахъ
засновали першу церковь
въ Шенандоа — першого
священника спровадили, а
вороги того нашего святого
дѣла таки заразы, въ са-
мыхъ початкахъ хотѣли
намъ зничити нашу св.
церковь. Першого нашего
священника о. Ив. Волянь-
ского выкликали. То було
1885 року. Вы старшій бра-
та се добре памятаете!

Цѣлый той часъ вѣдъ 1885
ажъ до нынѣ нашъ непри-
ятель — латинскій еписко-
пы старали ся и старають
ся намъ заперечити, що
намъ належитъ ся наша ру-
ска церковь.

Они постепенно закла-
дуютъ на насъ свои ярма,
свои пута, а навѣтъ силою,
за помощью американскихъ
судовъ хотѣлибъ насъ уяр-
мити, хотѣлибъ нашихъ ру-
скихъ священниковъ подчи-
нити подъ свою власть ра-
зомъ въ вѣрными — а вѣдъ
такъ поволи хитрыми спо-
собами вѣдвалибъ намъ
нашъ мастыи церковны —
тѣ мастыи, котры мы кро-
вавою нашою працею здви-
гли, на добро нашего на-
роду и на славу нашої св.
русской церкви.

Братя Русины!

Цѣла Русь Американска
памятае дуже добре,
коли минувшого року о. И-
ванъ Арданъ не боявъ ся
сказати публично латин-
скому бискупови въ Scranton,
Pa., что нашу церковь
латинска ерархія понижаетъ,
поневажъ яе.

Вы дуже добре памятаете,
якъ минувшого року ко-
лькохъ выродныхъ сыновъ зъ
Олифантъ при помочи сво-
ихъ власныхъ Юдовъ и
скрентоньского латинского
епископа почали пропесъ,
щобы насъ при помочи
свѣтскихъ судовъ вѣддати
на поталу, на власность
латинской ерархії!

Вы пригадуйте собѣ, якъ
недавно тому судія того
процесу въ Scranton, вы-
давъ дуже несправедливый
вырокъ. Вѣнъ каже: Въ гр.
кат. церквѣ въ Олифантъ
може вѣдправляти Богослу-
женія только такой свяще-
никъ, котрому позволитъ
латинскій скрентоньскій
бискупъ. Пытаемо ся яку
власть мае до нашихъ цер-
ковъ латинскій бискупъ? Я-
кимъ правомъ вѣнъ смѣ
посылать до нашої церкви
священниковъ?

Мы поставили нашъ цер-
кви нашою власною пра-
цею и то тяжкою працею.
Намъ не помагали нѣ ла-
тинскій бискупы, нѣ аме-

риканскій суды — отже
намъ не смѣють священ-
никовъ накладывать. Мы будова-
ли церкви самы безъ нѣчїи
помочи, мы платимо свяще-
никамъ самы — мы маемо
право и до нашихъ цер-
ковъ и до нашихъ свяще-
никовъ.

Нѣхто больше на свѣтѣ!
Такой вырокъ скрентонь-
ского суду мы уважаемо за
крайне несправедливый.

Мы жадаемо справедли-
вости! Въ имя тои справе-
дливости, въ имя правды
мы рѣшили вѣдкликати ся
проти того вырочу до най-
высшого суду.

Братя Русины!

Справа процесу Олифант-
ской церкви — се справа
спѣшна всѣхъ нашихъ ру-
скихъ церковъ въ Америку.
Если мы занедбаемо ту
справу — если мы прий-
мемо рѣшудушно сѣй не-
справедливый вырокъ — мы
згинули.

Нашъ русскій церкви,
здвижений потомъ и кровію
нашою — мы стратимо, мы
стратимо свою руску вѣру,
свой обрядъ, свою рѣдну
назвѣ Русина, свою честь.

Намъ не вѣльно сего тра-
тити! Мыжъ не рабы, але
вольны сыны, вольной зе-
млѣ Вашингтона! Насъ бы
нашъ дѣти проклинали. Про-
клинали бы вольны дѣти, сво-
ихъ рабѣвъ батьковъ!

Правды намъ треба!

Мы хочемо свои руской
вѣры, своей руской церкви.
Мы хочемо, щобы нашъ свя-
щенники належали до насъ,
мы хочемо, щобы нашъ ма-
етки були нашими, бо кро-
вавыми центами они здви-
гненіи. Мы хочемо нашої
зверхности церковной, на-
шого епископа — а не под-
лягати чужимъ самозван-
цамъ.

За тѣ засады мы стаемо до
борбы — до завзятой борбы.

Братя Русины! Вы знаете

дуже добре, что, якъ хто
йде на войну — той му-
ситъ мати оружїе. Для на-
шої борбы потреба намъ
острого оружїа — треба
намъ грошей. Русь Амери-
канска не бѣдна. Стало
насъ на тысячку долларѣвъ
на рѣднй народнй потреби
для старого краю, стане
насъ на нашъ найважнѣй-
шій потреби, бо на оборону
русской вѣры и русскихъ
церковъ.

До найвысшого корту мы
апелюемо. Мы хочемо ся
запитати Америку, что мы
провинили, что она насъ
кривдитъ. Мы хочемо за-
питати ся нашихъ краевыхъ
епископовъ де они подѣли
ся, что насъ кинули на по-
талу чужинцамъ. Мы хо-
чемо запитати ся нашихъ
Братѣвъ-работниковъ, чи у
Васъ вже Братя затрати-
лось почуте справедливо-
сти и правды?

Сли нѣ — а певно, что
нѣ, — до дѣла Братя — до
дѣла!

Вѣдзовѣтъ ся на нашъ
покликъ. Вѣдзовѣтъ ся якъ
одець мужъ, такъ якъ вѣдо-
звались вже другіи. Станьте
до борбы смѣло и отверто. Не
падайте центѣвъ на те свя-
те дѣло и всякій жертвы
засылайте на руки касіера:
Mr. John Glowa, Postmaster,
Excelsior, Pa.

За вѣру свѣту, за цер-
ковъ руску, за народъ —
жите або смерть.

О. Ив. Констанковичъ, председатель,
Shamokin, Pa.

Ив. Глова, касіеръ, Excelsior, Pa.
Гавриль Дзядикъ, секретарь, An-
sonia, Conn.

Юрко Хмилъ, Olyphant, Pa.
Иванъ Бурштинъ, Buffalo, N. Y.

Теодоръ Гутъ Бульмичъ, Pitts-
burg, Pa.

Михайль Барна, Ramey, Pa.

Пояснене.

Коли въ наслѣдокъ мого
жадана, щобы имя мое бу-
ло вычеркнено зъ спису ка-
толицкихъ попѣвъ скрен-
тоньской діецезии, латин-
скій бискупъ Гобень „екс-
коммуниковавъ“ мене — мно-
гій Русины мамо мою волѣ
стали интересуватися моею
особою. Понеже те заинте-
ресоване тревае и дальше,
вважаю за вѣдповѣдне по-
вѣдомити всѣхъ кого се мо-
же обходити, что нѣ на ца-
рствѣ, нѣ на Серафимове
православїе, нѣ на яку не
будь другу „вѣру“ я не пе-
реходивъ — а нѣ переходити
не думаю.

Не для самохвалябы а
для того, что се е фактомъ
додамъ, что бискупъ Гобень
принявъ бы мене назавдъ
„на лоно католицкой цер-
кви“, еслибъ я только пої-
шовъ до него и ему покло-
нивъ ся. Се навѣтъ пере-
казувавъ вѣнъ до мене два
разы черезъ людей, котрымъ
мушу вѣрити. Та я сего не
зробивъ и не зроблю, бо
вѣрю, что слушность по
моѣй сторонѣ.

Вже послѣ моего „екс-
коммуникация“ и послѣ того
якъ противъ мене выдано
инджонкшенъ, кликали мене
до себе на парохію Русины
зъ Скрентонъ, Па., Кліве-
лендъ, О., Виндберъ, Па.,
Ансонія, Конн. и Реймі, Па.
а и теперь, сподѣю ся, най-
шовъ бымъ жите яко душ-
пастьеръ помѣжъ своими
людьми. Жадной однакъ зъ
предлагаемыхъ менѣ парохій
я не принявъ а нѣ прий-
мати не думаю зъ той про-
стои причины, что не хочу
абы кому здавалось, что я
черезъ обнате парохіи ус-
тупивъ зъ поля борбы и
признавъ слушность латин-
скому епископу.

Теперь я занятый при
„Свободѣ“ зъ тою гадкою,
что не лишъ якъ душпа-
стьеръ певной парохіи мо-
жна служити своему наро-
дову.

Поважаний читателѣ вы-
бачать менѣ сихъ колько
словъ написаныхъ въ той
надѣи, что они могутъ
причинитися до зрозумѣня
деякихъ справъ маючихъ
загальнѣйше значѣне.

Ив. Арданъ.

Нова руска часопись.

Мы вже згадували про
се, что въ Виннипегу (Кана-
да) ставъ выходить рускій
журналъ п. н. „Кана-
дскій Фармер“. Въ хвили
коли „Свобода“ иде до дру-
ку достали мы друге число
сѣи часописи. Такъ перше
якъ и друге число „Кана-
дского Фармера“ предста-
вляе ся якъ на початокъ

дуже добре. Змѣсть рѣдно-
родный, цѣканый, а що най-
важнѣйше не добавили мы
въ „К. Фармерѣ“ тыхъ ла-
йокъ, якими до недавного
часу були переповненъ ру-
скій часописъ въ Спол. Дер-
жавахъ. „Канадскій Фар-
мер“ стоить на грунтѣ на-
родномъ та думаетъ служити
передовѣсь интересамъ ка-
надскихъ Русинѣвъ, хотяи
и Русины Спол. Державъ
найдутъ въ нѣмъ для себе
дещо цѣкавого. Канадѣ-
скимъ Русинамъ вже давно
треба було мати свою ча-
сопись и тому теперь, коли
така часопись появилась,
мы тѣшимо ся поступомъ
нашихъ канадскихъ бра-
тѣвъ та витаемо ихъ часо-
пись щирымъ сердцемъ. Же-
лаемо еѣ такожъ якъ най-
лѣпшого розвою въ той на-
дѣѣ, що „Канадскій Фар-
мер“ буде всегда мати лишъ
добро руского народа въ
Канадѣ на серци — та бу-
де всѣми силами старатися
о его моральне, умислове
и матерїальне поднесенє.

(88)

Листъ изъ ста- рого краю.

Графъ Шептицькій.

Львовскій греко-като-
лицкій митрополитъ гр. Ан-
дрѣй Шептицькій ставъ те-
перь въ умахъ Рутенцѣвъ
наибольшимъ чолѣвкомъ
на галицкой Руси, незава-
дитъ прото пригланути ся
ближше сѣй справѣ.

Найперше: хто есть гр.
А. Шептицькій? Якъ звѣ-
стно, родъ Шептицькихъ
бувъ колись русскимъ ма-
гнатьскимъ родомъ, але що
ва панованя Польщѣ Руски-
намъ приходило ся дуже
тяжко, то Шептицькій, якъ
всѣ иншій роды руского
панства, приняли като-
лицку вѣру и польську
народность.

И отъ зъ такого роду вы-
ходитъ теперѣшний митро-
политъ Андрѣй. Выховуе-
тъ ся въ польско-наескомѣ
дусѣ, кончить польську
гимназію, польскій универ-
ситетъ, жите усмѣхае-
тъ ся до него, якъ и до всѣхъ
панскихъ дѣтей... Але
тутъ въ молодѣмъ чолѣв-
цѣ наступае перемѣна. Вѣнъ
змѣняе обрядъ и, махнувъ
ши рукою на свѣтскє жи-
те, вступае до Василиан-
ского монастыря, абы за
колько лѣтъ выплунути на
епископскій престолъ въ
Станиславѣвъ, а далѣ на
митрополитскій престолъ у
Львовѣ.

Що спонукало теперѣш-
ного митрополита до такого
кроку? — Про те рѣдно
говорять. Однѣ кажутъ, что
вѣдзвали ся въ нѣмъ о-
станки руской крови и
вѣнъ забававъ вернути ся
до руского пня, зъ котро-
во выйшовъ його родъ;

другіи, что забававъ вѣнъ
служити Богу и церквѣ;
третіи, что при його помочи
Поляки хотять спольжити
что-до народности и злати-
нщити что-до вѣры Руси-
новъ, и. т. д. и. т. д. Де
нема нѣчого певного, тамъ
для домисловъ вольна до-
рога...

По моему на теперѣш-
ну дорогу завела митропо-
лита жагда могучости. Бути
звычайнымъ графомъ и па-
номъ „хлопства“ своихъ
сѣлъ — се такє буденно;
заяснѣти на политичной а-
ренѣ якъ посолъ, намѣ-
стникъ, міністеръ або щось
подобного — алже се пер-
шій лѣпшій графъ потра-
фитъ при нашої системѣ
выборчихъ розбѣвъ и ав-
стрійского безголовья, а
зрештою се такє ординар-
нє, панувати при помочи
поліції и жандармѣвъ, ну,
тай нинѣ пануе, а зав-
тра приїде нова политична
струя, и тебе вже нема...

Але бути паномъ люд-
скихъ серць, грати на ду-
шахъ мільоновой релігійной
товпы, якъ артистъ на
струнахъ скрипки, окружи-
ти свое панованє авреоломъ
божого посланництва, опи-
ратися на не на поліції и
жандармахъ, але на божомъ
авторитетѣ, трясати цѣлымъ
народомъ якъ вѣтеръ ли-
стками деревини, народомъ,
що клонить добровѣльно,
изъ любовию та вѣдчностю
свою голову подъ твои но-
ги, — се панованє, гѣдне
того, абы по него сягнути.

И вѣнъ сягнувъ. Вѣнъ
знавъ, яке значѣне на га-
лицкой Руси мае митро-
политъ, „князь церкви и
духовный проводникъ русь-
кого народа“ и тому вы-
бравъ такую дорогу. Вѣнъ
не ставъ русскимъ гра-
фомъ — свѣтскимъ чолѣв-
комъ, котрый мусѣвъ бы
просити о мандатъ хлопѣвъ,
котрому першій-лѣпшій бе-
сѣдникъ зъ „товпы“ мѣгъ
бы наговорити на зборахъ
цѣлу копицу гѣркой прав-
ды, — але ставъ русскимъ
митрополитомъ, истотою,
окруженою не лише въ
очахъ простого народа, але
навѣтъ въ очахъ большости
интелігенції авреоломъ свя-
тости, чолѣвкомъ, який не
муситъ выносити звычайно
критики, передъ якою його
становище захищае, якъ
нѣкого иншого.

А дѣйшовши до такого
становища, старае-
тъ ся выкорыстати. Вже вѣдъ
давна уникавъ яркихъ кон-
фликтѣвъ, де мѣгъ бы собѣ
хочъ якусь честь руской
суспѣльности зразити, а вы-
сувавъ ся, а радше дававъ
ся высувати напередъ тамъ,
де мѣгъ зыскати оплески
всего народа. При страй-
кахъ майже нѣхто його не
чувъ, але коли ходило о
столнславѣвску гимназію
де зденерована суспѣль-
ность, та сама суспѣль-
ность, що позволяла без-
карно плювати собѣ въ
лице въ богато важнѣй-
шихъ справахъ, — зъ му-
хи зробила всла, тамъ
вѣнъ зновъ давъ ся высу-
нути не передъ...

Исторію сѣдесїи зъ сой-
му вже значте, проте под-
несу лишъ те, что вѣдно-
ситъ ся до його особы. Вла-
стиво не зложивъ навѣтъ
нѣякой заявы, не зрѣкъ ся
навѣтъ віцемаршалковства,
що мѣгъ бувъ зробити, ко-
ли хотѣвъ продемонструвати,
лише переставъ бувати въ
соймѣ, и то не знати вла-
стиво, зъ якихъ причинъ,
бо пр. навѣтъ „Діло“ про-

говорило ся, що не являв ся в соймъ тому, бо польський єпископъ Пельчаръ обидивъ його... Досить, що бѣднй Рутенцъ, котрий все радъ ховати ся за широкий плечъ якогось авторитета, окричали його провѣдникомъ и батькомъ Руси и сиплють поклоны за поклонами... Вѣчимъ заслуги довголѣтнихъ робѣтниківъ, якъ Романчукъ, Барвинський, — Олесницький, Окуневський та иньшій, котрий хочъ и не такъ робили якъ слѣдъ, але все таки робили якъ найлучше після розумѣня тыхъ, що теперъ бачать на першомъ планѣ графа митрополита, а про нихъ забули...

Таку масу лѣкайства лишили намъ панцивняний часи!... Коли чоловікъ, все робить, що е его обовязкомъ то и песь ему на приѣхъ не гавкне; але коли хто сидить на висотѣ графсько-митрополачого достоїнства, до якого мѣрнимъ плебейцямъ нѣколи не долѣзти, и зъ той высоты кивне имъ прихильно головою, то вони прямо паникують зъ одушевлення.

А були в насъ такіи що душу цѣлу вѣдали для народа найменшої дробки не лишивши для себе, и вони померли зъ голоду та в забутю або вмруть незабаромъ...

А далѣ?

Ще кілька такихъ зручнхъ маневровъ, а вся суспільность пѣде подъ безглядну коменду графа-митрополита. Пѣде не лише въ Польшу або до Риму, але пошла бы навѣть до пекла... Та найскорше пѣде противъ тыхъ, що заохотять еи врывати зъ того еи плебейського ослѣплення. И запауе въ насъ національнй клерикализмъ, який стане першою зъ „народныхъ святощѣвъ“, а всѣхъ, хто хочъ словечкомъ писне, гнати муть якъ нечистыхъ духовъ. До всѣхъ забравъ прійде ще забобонъ вѣра въ рускій патріотизмъ и національну непомильность графа-митрополита...

И тому треба радити поки часъ. Треба бы розтолкувати, що митрополитъ, обстаючи за заснованемъ руской гимназіи въ Станиславовѣ, сповнивъ лише обовязокъ чоловіка, котрий въ релігійномъ зглядѣ е провѣдникомъ частини руской націи; треба бы имъ выяснити, що гимназія, се ще не все, чого нація треба, що есть богато важнѣйшихъ рѣчей, противъ котрыхъ митрополитъ буде и мусить выступати... И богато-богато треба бы имъ вытолкувати рѣчей зовсѣмъ ясныхъ, але вони ихъ теперъ не зрозумѣють.

Такъ якъ паниця, котрому не дають горѣвки, допавши до неї уцѣть ся до нестямъ, — такъ вони, ті дробнй плебейскій душѣ, що все зѣтхають до панства, а панѣвъ мѣжъ собою не мали, коли зъявивъ ся чистокровный графъ, що бувъ ласкавъ до нихъ признати ся, впили ся нимъ до нестямъ...

Лишь кобы те, що ихъ вѣтверезить, не було занадто важкимъ ударомъ для руского народа...

9. падолиста 1903.

М. Л.

Що чувати в свѣтѣ.

КОНГРЕСЪ Сп. Державъ працює вѣдъ 7-охъ днѣвъ зъ цѣлою енергією. На дневномъ порядку нарадъ стоять теперъ торговельный договоръ зъ Кубою, а дискусія надъ тою справою прибирає чимразъ больше оживленый характеръ. Передъ кількома днями промовлявъ за договоромъ нововыбранный посадникъ мѣста Нью-Йорку а дотеперѣшний конгресменъ, полковникъ Мекліланъ. его знаменита бесѣда зробила велике вражѣне и выкликала въ палатѣ бурю оплесковъ.

Боронивъ вѣдъ жарко молоденьку Кубу, доказуючи, що еи о много больше належить ся вѣдъ Сп. Державъ, чимъ та окупщина подмоги на поли торговлѣ, яка мѣститъ ся въ договорѣ. Куба се дитя нашої республики — кончивъ посадникъ найбогатшого мѣста въ свѣтѣ — сенейблишпа намъ рѣднѣ, чому жъ маємо поводити ся зъ нею, немовъ люта мачуха изъ сиротиноу? Будьмо людскими и справедливыми, годѣ будемо мати другѣвъ и союзниковъ.

При той нагодѣ критикувавъ бесѣдникъ марногравность американского правительства подчасъ окупаци острова. Тодѣшний губернаторъ Кубы, ген. Вудъ, выдававъ що року о 7 миліонѣвъ долларѣвъ больше на еи администрацію, чимъ теперѣшний президентъ Пальма.

Зъ билѣвъ, які сими днями внесено въ конгресъ, заслугоує на увагу билъ конгресмена Кремпекера зъ Индіаны и Гайнеса зъ Джорджіи. Першій зъ нихъ домагає ся кары смерти за линчоване чужинцѣвъ, а другій поправки до конституції, щобы разъ выбранный президентъ не мавъ права кандидатури по разъ другій на той самъ урядъ. Въ такомъ случаю одначѣ выбирало бы ся президента на шість лѣтъ.

МИНИСТЕРЪ Гей и представитель панамской республики, п. Фил. Бено-Варіля, подписали минувшого четверга у Вашингтонѣ договоръ въ справѣ будовы Панамского канала. Договоръ е дуже користный для Сп. Державъ. За 10 миліонѣвъ дол. вѣдпродує нова республика Сп. Державъ поясъ землѣ вѣдъ моря до моря, широкий на 10 миль. Кромѣ того вѣдступує для нихъ порты и островы по обохъ концяхъ каналу, щобы Сп. Державы могли якъ слѣдъ уфортифікувати и боронити свого каналу, котрый тимъ самымъ буде выключно подъ ихъ контролею. Якъ бачимо, вуйко Семъ схѣнувавъ теперъ о много больше,

ше, якъ жадавъ вѣдъ Колумбінъ.

Новый договоръ, такъ ловко здобутый черезъ американскую дипломатию, е гордою президенту Рузвельта и министерства заграничныхъ справъ. Незабаромъ буде вѣдъ предложеный въ конгресъ до ратификации и нема сумнѣву, що конгресъ подтвердитъ его безъ найменшихъ перевонъ.

ЗНОВЪ новый супроневеренный державныхъ фондовъ — симъ разомъ для вѣдмѣны въ урядѣ цѣловѣ въ Бостонѣ, Мас. У вѣдѣлѣ цѣла на заграничній товары вѣдкрито тамъ недостачу 200 тысячъ долларѣвъ, здефрандованныхъ черезъ котрыхъ зъ вышнихъ урядниковъ. Заряджено слѣдство въ той справѣ.

ПЕРЕГОВОРЫ правительства Сп. Державъ въ справѣ купна монашихъ добръ на Филипинахъ доходятъ до конца. Правительство згодило ся дати монахамъ за всѣ ихъ землѣ и цѣле нерухоме майно 6 миліонѣвъ долларѣвъ тай... хрестикъ на дорогу. Монахи сейчасъ мають забрати ся зъ филипинскихъ островѣвъ, якъ лишень одержать послѣдну рату купна.

Переговоры ведутъ ся по мѣжъ губернаторомъ Тафтомъ а Мегр. Гвидомъ, папскимъ нунціємъ.

ДНЯ 16. с. м. телеграфують зъ Кольонъ, що Колумбія приготавлиє ся до войны. Колумбіяскій посолъ въ Перу одержавъ урядову вѣстку вѣдъ своего правительства, що Колумбія не цѣфне ся передъ нѣчимъ, абы збунтовану Панаму опять полбити и удержати одностѣльность республики. — Кѣлькадесять-тысячна армія подъ приказамъ найлѣпшихъ генералѣвъ иде вже до Панамы.

ВѢСТИ про нову революцію въ Сенъ Доминго подтверждаютъ ся въ цѣлоѣ основѣ. Ворохобники побороли правительственную армию и выбрали другого президента.

Сп. Державы, Нѣмеччина, Италия и Англія послали тамъ по кілько военныхъ кораблѣвъ для защиты и обороны своихъ подданныхъ.

ХОДИТЬ чутка, будьтобы угорскій парламентъ мавъ бути розвязанный сими днями. Новый выборы вѣдбули-бы ся въ такомъ случаю еще передъ новымъ рокомъ

ЦѢКАВА вѣсть надосѣла зъ Кавказу. Доносятъ именно, що найвысшій патриархъ вѣрменскій Микиричъ, подчасъ публичного богослужения въ тифлиской катедрѣ кинувъ клятву на російского царя и его правительство. Того рода клятвы лучають ся часто у вѣрменскій церкви, та кидано ихъ звычайно на поганьскихъ монарховъ, якъ на турецкого султана, персого шаха и т. п. Доси не было случаю, абы вѣр-

менскій патриархъ выкликъ царя, котрый уходитъ за покровителя православия. Выходило-бъ зъ того, що вѣрмене познали ся вже добре на лукавствѣ царя и его правительства. Они увидѣли, що царъ е ихъ ворогомъ, не покровителемъ, наслѣдкомъ чого іодсувають ся вѣдъ него.

Дальше доносятъ, що вѣсть про сю клятву сильно занепокоила царскую парю и захитала становичемъ всеумучого доси министра Плевого, котрый не вѣдѣвъ зарадити скандалови. Православный царъ, мнимый покровитель православия, выкликъ зъ церкви черезъ православного владыку — се будъ что будъ велика компромитація въ очахъ всѣхъ ооновѣдѣвъ.

ТАЙНА полиція вѣдкрыла заговоръ на жите болгарского князя Фердинанда. Въ мѣстахъ Кистендалъ и Филипполъ уязнено богатѣ офицѣровъ, котрий належали до заговору. Князь мавъ бути убитый сими днями, але оденъ изъ заговорниковъ зрадивъ товаришѣвъ и тымъ вратувавъ жите князя.

ВЕЛИКЕ пригноблене выкликавъ у Франціи новоствержденный фактъ, що число рекрутѣвъ при сегодѣшней бранцѣ зменшило ся о 34 тысячѣ. Знакъ се, що Французы выгбають все больше и больше, а наколи дальше такъ пѣде то за кілько сѣтокъ лѣтъ не стане ихъ мѣжъ живыми народами.

Цѣла французка преса намагає ся вынайти средства, котрий мають зарадити вынародовленю краю и домагає ся въ довжезныхъ статяхъ, абы правительство вызначило особну комисію парламентарну, котра заняла-бы ся тою справою. Мѣжъ иншими поручає преса державній запомоги для каждого батька численой родины, обдумане средствъ въ цѣли зменшения смертности мѣжъ дѣтьми, примусову натурализацию чужинцѣвъ и заборону переносения ся селянъ до великихъ мѣстъ.

РОСІЙСКІЙ царъ не даромъ ѣздивъ до Нѣмеччины. Выявило ся, що въ случаю войны Росія зъ Японією, Нѣмеччина стане по сторонѣ першой. До сего прійшло бы одначѣ ажъ тодѣ, коли-бъ Англія и Сп. Державы схѣтили подпомогати Японію. Такой договоръ заключено зъ Нѣмеччиною подчасъ послѣднего побуту царя въ Дармштатѣ.

ПЕРЕДЪ кількома днями вѣдбули ся выборы до пруского сойма, а ихъ высѣдокъ такой: выбрано 114 консерватистѣвъ, 31 радикалѣвъ, 28 вѣльнотумныхъ и 11 членѣвъ иншихъ, псменшихъ партій. Побѣдило у нихъ правительство, та лишѣ при помочи посередного, явного голосования, котре й доси не знесено въ Прусахъ.

ПОДЧАСЪ оногдѣшнихъ

выборѣвъ до болгарского парламенту прійшло вѣмногихъ мѣсцевостяхъ до грозныхъ бѣнокъ и заворушень. Довершено кѣлька политичныхъ убійствъ; полиція и жандармерія покалѣчала богато людей.

Вѣдѣзва.

Зъ днемъ 1. Вересня 1903 року отворили ся въ Снятинѣ школа реальна. Щобы до той школы могли учащати дѣти не лише богатыхъ родичѣвъ але и бѣдныхъ, прѣте заложили снятинскій Русины „ШКОЛЬНУ ПОМОЧЬ або БУРСУ“, котра удержує бесплатно 8 хлопцѣвъ, а не посѣдає еще жадного майна.

Вѣдносимо ся прѣте до Васъ американскій Русины зъ горячовъ просьбовъ о ласкаве удѣлене намъ на тую цѣль запомоги.

Не вѣдмовляйте намъ Вашей помочи для такъ красной цѣли.

Ажъ жалъ сердце стискає, коли поглянемо, якъ дене котрий рускій дѣти уталантованій идѣють и марнѣють, бо суть бѣднй и не мають способности образовати ся.

Подаймо имъ помѣчну руку въ такъ важной хвилѣ, а певне грѣшь нашъ не буде змарнованный.

Просимо ласкаво грошеви латки присилати на руки товариства „Школьна Помѣчь“ въ Снятинѣ, Galicia, Austria.

Снятинъ, 5. падолиста 1903.
Федорчукъ секретарь, Огоновскій, председатель.

До вѣдомости всѣмъ п. секретарямъ „Союза“!

О хорошій оригинальній вѣдзнаки для дѣтей Р. Н. Союза, вже постаравъ ся, а такожъ и о новій вѣдзнаки для старшихъ. Каждый членъ до 3 мѣсяцѣвъ вѣдъ часу вступления мае мати

Хто хоче заощадити своѣй бѣдной родинѣ гроша, най зѣ своими справами звертаєсь лише до фірмы:

The Anglo-Continental Travelling-Office

(АНГЛЮ-КОНТИНЕНТАЛЬНЕ БЮРО ПОДОРОЖИ)

1400 Mc Kean Street, Philadelphia, Pa.

Директоромъ того Бюра е той самъ Русинъ, що бувъ въ такѣмъ Бюрѣ въ Роттердамѣ и тамъ бѣднми Русинамъ, ѣдучимъ до Америки, помагавъ. Бюро то пересилає грошѣ до старого краю о половину таньше нѣжъ иншій, принимає грошѣ на щадничій книжки и платитъ вѣдъ нихъ 2 доллары вѣдъ ста проценту, продає по найнижшихъ цѣнахъ и до найлѣпшихъ кораблѣвъ шифарты до краю и зъ краю, увольняє вѣдъ вафенібункѣвъ, контролѣ и войсковыхъ картъ, полагоджує справы асентерункѣвъ, стягає зъ краю позиченій грошѣ и спадки, робить контракты и повномочія, людямъ, купившимъ въ томъ Бюрѣ шифарту, вышукує добре занятѣ.

Хто хоче бути агентомъ того Бюра, най напише листъ.

ДѢЙНА КОРОВА.

Що панове Вшехполяки робили бы зъ Галичиною якъ бы она зѣстала вѣдѣлена въ решты державы и была передана цѣлковитѣ вѣдъ ихъ руки. Зъ „Комара“

вѣдзнаку. Прѣшу всѣхъ п. секретарѣвъ сейчасъ менѣ донести, скѣлько вѣдзнакъ для старшихъ а скѣлько для дѣтей маю прислати каждому Вѣдѣлову. Вѣдзнаки для старшихъ мае ся все продавати по 85 цт., а вѣдзнаки дѣтинячій по 25 цт. и то лишь за гѣтовку.

С. Ядловскій,
Голъ секретарь.

На руску церковь въ Саг-
negie, Pa. зѣбрано въ:

St. Clair, Pa.	31.45
Minersville, Pa.	25.50
Morea, Pa.	14.06
Trenton, Pa.	12.37
Delano, Pa.	4.80
Mc Adoo, Pa.	12.55
Hanibrook	9.30
Hazleton, Pa.	7.85
Hombos, Pa.	6.55
Christow Ridge, Pa. ...	1.95
Harwood	4.45
Brooklyn, N. Y.	27.85
Jersey City, N. J.	57.95
New York, N. Y.	19.50

Разомъ \$236.13

Складаю щирѣ подяку всѣмъ жертвователямъ и прѣшу о дальшій жертвы.

Ив. Данковскій, колекторъ.

ДЕ ЕСТЬ

моя сестра, Марія Корбичъ вѣ Снятинѣ, повѣта грибовского? Приѣхала зъ Галичины передъ 7 мѣсяцами и була довшій часъ въ Йонкерсѣ, Н. Й. Звѣдси пошла до Нью-Йорку (передъ двома мѣсяцами) и вѣдъ тодѣ не знаю де обертає ся. Хотѣи знавъ про ню, або она сама, най зволитъ донести менѣ на адресъ:

Stephen Korbicz,
Olyphant, Pa.

ДЕ ЕСТЬ

Иванъ Гетманъ, родомъ зъ Доброю, пов. Ярославъ. Покинувъ свою жену Зофію и 2 дѣтей маленькыхъ и утѣкъ зъ Jersey City, N. J. Хотѣи знавъ, де вѣдъ пробуває, зволитъ повѣдомити его жену подъ адресомъ:

Mrs. Zofia Hetman,
10 Washington St., Jersey City, N. J.

Справы „Союза“

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1902—1904.

Головний } о. М. СТЕФАНОВИЧЬ,
предсѣдатель } 619 Carson Str.,
Pittsburg, Pa.

Головний } С. ЯДЛОВСКИЙ
секретарь } Box 76,
Jersey City, N.J.

Головний } АЛЕК. ШАРПОНЬ,
касиръ } 524 Pine & Franklin St.
Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:
Место-предсѣдателя... М. Краччишнъ
NORTHAMPTON, PA.

Заст. секретаря... Вас. Гришко
SCRANTON, PA.

Заст. касиръ... И. Глова
EXCELSIOR, PA.

Радий:
М. Турокъ... Priceburg, Pa.
Мих. Пачута... Mt. Carmel, Pa.
Джон. Голодъ... Jersey City, N. J.
Мих. Грановъ... McKeesport, Pa.
Андрей Добошъ... Lansford, Pa.
Ив. Саватъ... Yonkers, N. Y.

Ихъ заступники:
Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, Е. Кобаль,
А. Валавский, Ник. Добровский.

Контрольная комісія:
о. Н. Подгорский, box 81, Jersey City, N.J.
Е. Кирпоть, 140 Essex Str., „
Ив. Гардъ, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

За 70 центовъ на мѣсяцъ
Союзъ платить 600 доля-
ровъ посмертного за мужа,
а 300 долларовъ за жену и
другі запомоги въ разѣ ин-
шихъ несчастныхъ випадковъ.

Въ Союзѣ можете убеспе-
чити ваші дѣти за та-
шій грошъ якъ де инде
а посмертне за нихъ до-
станете больше якъ де
инде.

Члены „Союза“, котрі
пишуть сами до Редакціи
про змѣну своей адресы
мусятъ всегда написати до
которого вѣдѣлу „Союза“
належать и якъ той вѣд-
ѣлъ называеся.

ЕСЛИ на якѣмъ плейзѣ е васъ
лишь 5 Русинѣвъ а хотѣли бы
сте приступити до Союза, то за-
ложѣть собѣ маленьке братство
и написати про се головному
секретарю С. Jadowsky, Box 76,
Jersey City, N. J. а вѣнъ вамъ
дасть близній поименна и при-
шле потрібній рѣчи.

Панове мѣсцеві секре-
тарѣ Союза! Просимо Васъ
подавати намъ по кождѣмъ
митингу адресы новыхъ чле-
новъ, змѣны членѣвъ ста-
рыхъ и списъ тыхъ котрымъ
ребя Свободу застановити.

Стефанъ Гринякъ
род. 1872 р. въ Сулинѣ, списком
столицѣ, на Угорщинѣ. До Америки
приѣхавъ 1888 р. Робивъ на бресѣ,
опѣсая бувъ барендромъ, ро-
бивъ такожъ въ бучерни а теперь
е тикетъ-босомъ на бресѣ. Зъор-
ганізувавъ братс. св. Петра и Павла
въ Plymouth, Pa. (вѣдѣлъ 46)
и естъ его секретаромъ. Братство
се числитъ теперь 118 членѣвъ
кромѣ дѣтей.

УПѢМНЕНЕ!
П. Секретарь!
Пригадуъ § 9 статутѣвъ „Союза“,
на подставѣ котораго члены при-
ступаючи до „Союза“ а маючи
выше 40 лѣтъ мають до трохъ
мѣсяцѣвъ по вступленю предложити
менѣ метрику уродженя.

С. Ядловскій.

Рухъ
въ вѣдѣлахъ Р. Н. С.

БРАТСТВО
Рождества Пресв. Богородицѣ въ
Lansford, Pa. принимае новыхъ
членѣвъ въ Новембру и Децембру,
то естъ ажъ до Нового Року за
повѣз вступного. Братство наше
мае 180 членѣвъ, отже только
членѣвъ якъ мало котре друге. На-
ше братство належить до Союза.
Братя Русины приступайте до на-
шого братства и до Союза а мы
васъ приймемо якъ своихъ во |Хри-
стѣ братѣвъ. Такожъ дѣти свои
записуйте до Союза а Р. Н. Союзъ
танше и лѣпше ихъ забезпечить
якъ котра небудь друга аскураціи.
Найлѣпше буде, если дѣти будуть
належати до той самой організації,
що и ихъ родитѣ а не до чужихъ
аскураціи.

Сидоръ Скарошъ, предсѣд.,
Михайлъ Терепанъ, секретарь.

ЧИТАЙТЕ!

Братство св. Ап. Петра и Павла
въ Болтиморѣ, Мд., вѣдѣлъ Союза
81, принимае въ мѣсяцѣхъ
Новембрѣ и Децембрѣ 1903 новыхъ
членѣвъ безъ вступного. Ми-
тинги вѣдбувають ся кождѣмъ Не-
дѣль по першѣмъ въ домѣ касирѣ
братства п. Михайла Будагасы.
Слѣдующій митингъ вѣдбуде ся дня
6-го Децембра 1903 точно о 2-ой
годинѣ пополудни. Просимо всѣхъ,
кто не належить ще нѣ до брат-
ства нѣ до Союза, чтобы пришовъ
на сей митингъ.

Т. Дурдела, предсѣдатель,
И. Кульчицкий, секретарь.

РѢЧНЫЙ МИТИНГЪ

бр. св. Йона Христителя въ Бо-
фало, Н. Й., вѣдѣлъ Р. Н. Союза
15, вѣдбуде ся въ Недѣлю дня 6-го
Децембра 1903. Зѣ вынатокомъ хо-
рыхъ и тыхъ, що заняті роботою
— кождый членъ мае на митингъ
явитися подѣ карю одного до-
лара. На митингу буде выбирати
ся новый урядъ на рокъ 1904.
Митинги вѣдбувають ся въ Недѣлю
по першѣмъ кождого мѣсяца въ га-
ль Мительского подѣ ч. 930 Grant st.

Дм. Капецъ, предс.,
Ив. Завиский, секр.,
Мих. Котелецъ, касиръ.

РѢЧНЫЙ МИТИНГЪ

бр. св. Арх. Михаила въ
St. Louis, Mo. вѣдбуде ся
въ Недѣлю дня 6-ого Де-
цембра о 2-ой пополудни.
Всѣ члены зѣ Ст. Луисъ,
Медисонъ, Бенвилъ, Гленъ
Карбонъ и Меривилъ ма-
ють явити ся на сей ми-
тингъ подѣ карю 50 цен-
товъ.

На митингу буде ся выби-
рати новый урядъ на рокъ
1904 и радити о дуже важ-
ныхъ справахъ.

Т. Ябчанка, предс.
И. Курла, касиръ
Гр. Копча секр.

НОВЫЙ УРЯДЪ

на рокъ 1904 выбрало братство
св. Арх. Михаила въ Westmore-
land City, Pa. До уряду ввій-
шли: Гриць Сагайда предсѣдатель,
Василь Юра заступникъ, Иванъ
Спѣльничъ касиръ, Стеф. Ницотъ
секретарь, Гриць Ильчагъ заступ-
никъ, Ант. Герляшневскій и Иванъ
Баксъ дворѣцъ хорыхъ, Томко Кличъ
дверникъ.

ОГОЛОШЕНЕ.
Братство св. Илїи, вѣдѣлъ Р.
Н. Союза 28, въ Mahanoy Plane,
Pa. принимае новыхъ членѣвъ въ
мѣсяцѣ Новембру и Децембру безъ
вступного. Митинги вѣдбувають ся
въ першу недѣлю кождого мѣсяца.
Николай Дембицкий, секретарь.

ПОВѢДОМЛЯЮ

всѣхъ членѣвъ братства св. Йона
Христителя въ Monessen, Pa.,
вѣдѣлъ Р. Н. Союза 62, що рѣ-
чный митингъ вѣдбуде ся дня 13 ого
Децембра въ Италіанскѣй Гали на
третѣй улици. Если тикетъ верта-
ный не копитуе бо-ше якъ \$1.50,
то кождый членъ такъ мѣсцевый
якъ и замѣсцевый мае явити ся на
митингъ. Митингъ зачне ся о 2-ой
пополудни. На митингу буде ся при-
нимати новыхъ членѣвъ до брат-
ства и до „Союза“, буде ся вѣдби-
рати мѣсячне, читати рахунки зѣ
цѣлого року и выбирати новый
урядъ. Кождый мае выровнати свой
старый довгъ.

Александръ Горошанъ, предсѣдатель.

РѢЧНЫЙ МИТИНГЪ

братства св. Пророка Илїи въ Ма-
ганой Плейнгъ, Па. вѣдбуде ся въ
Децембру 1903. Митингъ зачне ся
о першѣй пополудни. Будуть пе-
реглядати ся рахунки и поагоджу-
вати другі важні справы. Кождый
мае явити ся подѣ карю.

Н. Дембицкий, секретарь.

БЕЗЪ ВСТУПНОГО

принимаетъ новыхъ членѣвъ
братство св. Арх. Михаила
въ Ст. Луисъ, Мо. зѣ мѣ-
сячу Новембру. Голоситесь
до секретаря п. Гр. Копчѣ
173 St. George St. St.
Louis, Mo. Приступайте
громодно! Въ Октобру при-
ступило до нашего брат-
ства 17 новыхъ членѣвъ а
до Союза 24! Не занедбуй-
те доброй нагоды, бо се не
трафляеся лишь разъ на
рокъ.

Т. Ябчанка, предсѣдатель.
Иванъ Курла, касиръ
Гр. Копча, секретарь.

ВАЖНЕ.

РѢЧНЫЙ митингъ бр. св. Отца
Николая въ Пассейкѣ, Н. Дж. вѣд-
буде ся дня 6-го Децембра 1903.
На томъ митингу будутъ прочитані
доходы и розходы за послѣдній
рокъ и такожъ буде выбирати ся
новый урядъ. Новыхъ членѣвъ при-
мемо безъ вступного. Просимо
всѣхъ членѣвъ нашего братства,
чтобы зѣшли ся на сей митингъ
подѣ карю одного долара.

Кузма Здеба, предсѣд.,
Адамъ Яцишакъ, секр.

БРАТСТВО

св. О. Николая въ Майнерсвилѣ,
Па., вѣдѣлъ Р. Н. С. 78, буде
отримувати рѢЧНЫЙ митингъ дня 20
Децембра 1903. На митингу буде
ся читати рѢЧНИ рахунки и выби-
рати новый урядъ. Кождый членъ
(зѣ вынатокомъ тыхъ, що роблятъ)
мае явити ся подѣ карю одного
долара. Кождый членъ повиненъ
выровнати свой довгъ, чтобы но-
вый урядъ могъ все въ порядку
вѣдобрати. На митингу 20-го Де-
цембра будемо принимати новыхъ
членѣвъ за \$1.50 вступного.

Братя Русины, вступайте до бра-
тва и до Союза поки маєте добру
способность, поки часть, бо нѣхто
не знае, де що кого чекае. Забес-
печѣть свою фамилию, не жалуйте
70 центовъ на мѣсяцъ, бо за 70
центѣвъ Союзъ платить 600 доля-
ларѣвъ. Поздоровляемо всѣхъ бра-
товъ Русинѣвъ.

Семанъ Бардонъ предсѣд.
Григорій Бенко, секретарь.

Въ мѣсяцѣ Октобру 1903
приступили до Р. Н. Со-
юза въ Олифантѣ, Па..
вѣдѣлъ 3, слѣдующі но-
вы членѣ:

- Юшакъ Петро
Гогоць Авксентій
Борсукъ Иванъ
Даньчакъ Михайло
Скочинъ Иванъ
Бяцъ Демко
Кравецкій Митро
Копанъ Иванъ
Вуйцѣкъ Юрко
Цуцуръ Дионизій
Гнатущко Макарий
Гриць Данько
Сисакъ Микола
Полизна Семанъ
Марусинъ Френкъ
Кузмичъ Митро
Андрашъ Изаакъ
Гарбера Илько
Бойко Василь
Синичичъ Микола
Стащакъ Семанъ
Кльшъ Михайло
Полянскій Василь
Риджаничъ Максимъ
Дуикъ Гриць
Климашъ Тимко
Копча Онуфрій
Хиликъ Петро
Малинякъ Петро
Присташъ Лешко
Васѣчко Гриць
Риджаничъ Василь
Рыбацкій Станиславъ
Кузмичъ Василь
Филиппъ Микола
Цуцуръ Андрій
Криняцкій Кондратъ
Тиханьскій Иванъ
Свала Анастасія
Обухъ Магдалина
Костюкъ Павло
Гаврилякъ Марія
- Дѣти:
Прибыла Анна
Рыбацкій Леонъ
Гогоць Иванъ
Обухъ Иванъ
Парчъ Володимира Марія
- С. Ядловскій,
Головний секретарь.

Приступаймо до „Союза“

Шобъ поправити жите-буте,
Знайти лѣпшу долю,
Покинули-мъ свой край родный
И батьковску ролю;
Выбрали ся мы за море
Полекшѣ гладѣти,
Полипали въ краю жѣнки
И дробеньки дѣти.

Однакъ доля та лихая
И тутъ насъ стрѣчае,
Бо намъ смерть на кождѣмъ кроцѣ
Въ очи загладае.
Кѣлько нашихъ товаришѣвъ
Сира земля вкрила,
Не осталось по нихъ слѣду
Лишь чорна могила...

Дармо ждають жѣнка, дѣти
Дарунку вѣдъ тата,
Шо приславъ зѣ Америки
Все на кождѣ святѣ,
Але замѣсть сей потѣхи
Сумный листъ достали,
Шо ихъ тата подѣ землею
Присипали скалы.

Зѣ того отже побратимѣ
Учѣмо ся нынѣ,
Шо не знаеъ кто зѣ насъ завтра
Ляже въ домовинѣ,
Або на калѣцтво прииде,
Бо тутъ въ Америцѣ
Дуже легко о нещасте
Въ майнахъ чи фабрицѣ;
Тожъ въ „Союзѣ“ члены кождый
Ходѣмъ ся вписати,
Шобы въ разѣ горкой хвилѣ
Звѣдтамъ помѣчь мати.

В. Гришко.

— Хотите безопасно и скоро захвати до
старого края, або спровести родню въ
краю, купѣть собѣ шифарту вѣдъ John-a
Nemeth-a, 457 Washington St. New York, N.Y.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Падолістѣ.	
26	Ч. + Йона Золотоуєт.
27	П. + Филіппъ ап.
28	С. Гурія и Самава
29	Н. 25 по Соч. Матей еванг.
30	П. Григорія нов.
1	В. Грудень. Плятона Романи
2	С. Авдія, Варлаама

— СМЕРТЬ подѣ землею.
Въ копальни золота, званѣй
Керсарджъ, ксло Вирджінія
Сити, Монт. выбухъ онѣгды
огонь, въ якѣмъ втратило
жите 9 особѣ. Мѣжь безта-
ланними жертвами огню е
такожъ директоръ копаль-
нѣ Торнеръ, чоловікъ лю-
дяный и загально поважа-
ный. Спустивъ ся вѣнъ до
копальнѣ, шобы ратувати
загроженѣхъ робѣтниківъ
и такожъ погибъ зѣ ними.
Въ дальшихъ хѣдникахъ ко-
пальнѣ було тодѣ до 75
майнерѣвъ, та тѣ вспѣли
ратувати жите другими вы-
ходомъ.

— ОКОЛО 35 тысячъ май-
нерѣвъ страйкуе вѣдъ кѣль-
кохъ днѣвъ по копальняхъ
угля въ Колорейдо, Или-
нойсѣ и Огайо. Причиною
страйку е выискъ и гнетъ,
звычайна пожива, якою ка-
питалисты годують робѣт-
никовъ.

— ВЫВѢЗЪ американь-
ской обуви за границу зѣбѣл-
шаеся зѣ кождымъ рокомъ и
незабаромъ цѣла Европа
буде засыпана выробѣмъ
шведскихъ фабрикъ Амери-
ки. — Статистика выкаже,
що минулого року выслано
до Европы 4 миліоны 197
тысячъ паръ черевиковъ,
супротивъ 387 тысячѣвъ
паръ, якѣ выслано въ 1880
р. До самой лише Нѣмеч-
чины вывезено озувъ за
337 тыс. 93 долларѣвъ. Въ
иншихъ европейскихъ дер-
жавахъ попытъ на амери-
каньскій озувъ росте та-
кожъ чимъ разъ больше.

— ТАМЪ треба нашихъ
москвофѣловъ... На ярма-
рокъ до Нижного Новгоро-
да въ Росіи наплывае що
року несчислима сила на-
рода. Ярмарокъ тревае три
мѣсяцѣ — вѣдъ липня до
вересня, и записуе ся въ
поліційной хроникѣ крова-
выми буквами. Сего року
въ першихъ двоухъ мѣся-
цяхъ ярмарку зголосило ся
на ратункѣй стаціи 30
тысячъ 340 особѣ раненыхъ
и побитыхъ. Зѣ того числа
1 тыс. 169 особѣ привезено
зѣ поломаными ребрами, а

317 раненыхъ ножами. Се
разъ московскій ярмарокъ!
Тамъ варталобъ загнати на-
шихъ ренегатѣвъ-москвофѣ-
ловъ, а може выбили-бы
имъ зѣ обмеженихъ мозѣв-
ницъ ихъ дурну любовь до
кацапнѣ.

— ДУЖЕ немала приго-
да лучила въ угорскихъ
Тамрахъ словацкому літе-
ратови Гавласови. Ишовъ
вѣнъ безъ проводника на
гору Криванъ и впавъ въ
лѣсъ до зѣлѣзного самово-
лу, заставленого на медве-
дѣ, зѣ котораго нѣякъ не
могъ освободити ся. Неща-
сный кидавъ ся, кричавъ и
мучивъ ся цѣлу добу.
Вѣконци надѣйшовъ лѣсни-
чій, та замѣсть помочи зѣло-
леному, хотѣвъ стрѣляти
до него, гадаючи, що се
лѣсовый злодѣй. Гавласъ
мавъ еще одначе на скѣль-
ко силы, що выяснивъ лѣ-
сничому въ чѣмъ дѣло, по-
чѣмъ обѣмѣвъ. Сильце такъ
сильно покальчило безта-
ланно літерата, що сей-
часъ треба було вѣдвести
его до шпиталю, де вѣдрѣ-
зали ему одну ногу.

— РОБОТА въ Ансоніи,
Конн., и сусѣднихъ плей-
захъ трохи поспувалась! И
такъ въ Ансоніи деякі дро-
товнѣ роблятъ лишь по 3,4,5,
днѣвъна тыждень, въ Сіморѣ
шаны катунові повыплачу-
вали богаторобѣтницъ, мѣжь
ними и естъ дѣвчатъ ру-
скихъ.

— ДНЯ 17 с. м. упоко-
ивъ ся по довшѣй слобѣсти
С. Верхнянскій, членъ Р.
Н. С. въ Сіморѣ, Конн. Ли-
шивъ молоду жену зѣ дво-
мѣсячною дитиною.

— ВЪ ФАБРИЦѣ ма-
шинъ Места, въ Гометедѣ,
Па. при подѣношеню въ го-
ру ведра зѣ розтопленнымъ
зѣлѣзомъ перерывавъ ся ланцъ,
а горяча лѣва розлила ся и
смертельно попарила кѣль-
кохъ робѣтниковъ. Двоухъ
зѣ нихъ вже померло. Въ
той фабрицѣ працѣе такожъ
кѣльканайцѣвъ Русинѣвъ,
та не звѣстно намъ, чи
мѣжь жертвами катастрофы
е наші люде.

Дальшій жертвы на руску бурсу
въ Новѣй Санчи, Галичина,
зложили слѣдующі:
о. Понятишинъ въ Ramer, Pa. 2.00
Вже квітѣвана сума 174 98
Зѣбрано доси \$176.98
Посылайте жертвы на адресу:
Rev. N. Strutynsky,
Box 375, OLYPHANT, PA.

ЗАГАДКА.

Найдѣтъ укритый черевикъ и (пантофель) капецъ.

Посвячене
нового русского цинтария и хреста
водбуду ся дня 26-го Ноембра
1903 на Thanksgiving Day
в Terryville, Conn. На то
посвячене запротуе всіх щирых
Русинів такъ близкихъ якъ я
подальшихъ братство св. Архистратига
Михаила водбудъ Р. Н. Соу-
за 54 въ Тервилъ, Конн.
П. Летита, секретарь.

СЕРДЕЧНУ ПОДАКУ
складае комитетъ балевого
товариства «Запорозка Сѣчъ»
всѣмъ Русинамъ зъ Нью-Йорку
и околидъ за те, що такъ
численно прибули на нашъ
першій балъ, який водбуду
ся дня 31 жовтня. Ровночасно
кличемо до всѣхъ Русинів на
вільной землѣ Вашингтона:
Лучше ся брати, не цурайтесь
одни другихъ и не сварѣть ся,
бо єдність се наша сила. Ще
не вмерла Украина.

За комитетъ балевого
Владимиръ, секретарь.

НАДОСЛАНИЕ.

Зъ Woonsocket, R. I.
Будьте ласкави помѣстити
тихъ кілька моихъ слівъ,
бо не могу стерпѣти, если
кто себе за высоко выно-
ситъ и хочу щобы люде
знали кому вѣрити а кого
стеречи ся. Въ Нью-Йоркѣ
„казетъ“ стояло недавно,
що братство св. Михаила
зъ Вунсакетъ приступило до
Общества и що въ томъ брат-
ствѣ самъ „широрусскій“
патріоты. Добре бы було,
щобы мѣжь нашими Руси-
нами було якъ наибольше
щирыхъ патріотівъ и я толь-
ко тѣшивъ бымъ ся зъ то-
го, але щожъ коли такъ не
єсть особливо въ томъ брат-
ствѣ, що згадане въ „ка-
зетѣ“. Крімъ кількохъ по-
рядныхъ людей суть тамъ
такі (а знаю ихъ ще зъ
краю), що свои голоса за
кабасы попродали и въ И-
вановій хатѣ сидѣли и т.
п. Поощожъ отже писати,
що всѣ они самі широрус-
скі патріоты коли се не
правда. Але то не дивно,
бо який панъ такий крамъ.
Хто видѣвъ редактора водъ
казеты въ Вунсакетъ 25-го
Октября и якъ той чоло-
вѣкъ говоривъ та що ро-
бивъ, той може вже знати,
яка правда може бути въ
его „казетѣ“, котра на жалъ
єсть органомъ Общества, въ
якомъ знаходять ся пре-
дѣлы и честні люде. Але
якъ кажуть люде, якъ ся
конецъ вродить лысый и здо-
не а буде лысый. Такъ са-
мо и въ редакторомъ. Який
бувъ давнѣйше такий єсть
и теперь. Та чей може бо-
дай колись дасть ему Богъ
лѣпшій розумъ.

Радикалъ зъ Вунсакетъ, Р. А.

С м ѣ ш н е.
СТРѢЧА.
Йшли разъ два мужики дорогою
и здыбали Нѣмца. Слава Ісусі ска-
зали Нѣмцеву.
Нѣмецъ водповѣвъ: „Гутъ моргенъ!“
Мужики здивувались чого вонъ
се каже щось „по мордѣ“. Мужики
думали, що Нѣмецъ каже вдарити
по мордѣ и запитали его: Бога по
мордѣ?
Нѣмецъ не розумѣючи ихъ за-
питавъ: Вастъ?*)
А мужики — насъ? Та Нѣмца
по мордѣ, по мордѣ. А ты „ошу-
ри“, ты бы хотѣвъ бити насъ!
Водъ Натанъ Ферей Рутковичъ
3. Дан.

*) Добрый день. **) что?

ПРИЯТЕЛѢ.
— Та чого ты Илане теперь у
Петровку сумный; такъ ты переѣхъ
Богоявленіемъ такого дука показу-
ывавъ?
— А, бо тогды бувъ день ко-
роткій а кулеша велика а теперь
день довгій а кулеша мала!

АДВОКАТЫ И СЕЛЯНИНѢ.
— Такихъ дураковъ, якъ ты
Иване, много на свѣтѣ, але щасте,
що не въ купѣ, бо бы ся вырѣзали.
— А такихъ розумныхъ, якъ
вы пане тоже єсть много на свѣтѣ,
и тоже щасте, що не въ купѣ, бо
бы не мали зъ чого жити....

ДОПИТАВЪ СЯ.
Подорожний до водзничого по-
слугача: Скажѣть менѣ, друже, ко-
ли водѣздитъ зводенъ поѣздъ до
Вѣднѣ?
Послугачъ: Тодѣ якъ засвище,
прошу пана.

— Чи знаєшь ты — каже жѣн-
ка до свого мужа водкладаючи на
бокъ книжку, що коли чоловікъ
втрить оденъ змысль, то другій
змысль стає больше розвиненій.
Примѣромъ слѣпый чоловікъ дос-
тає демікатившій слухъ, дотикъ,
або...
Мужъ: Певна рѣчь що такъ. Я
се такожъ завважавъ. Примѣромъ,
если чоловікъ має одну ногу ко-
ротшу, то другу має завсегда довшу.

— Чи можна до васъ завтра
прійти за грощми?
— Чому бы нѣ, можна.
— Будете на кѣвно въ дома?
— Я то на певно буду въ до-
ма, але чи грощѣ будуть тожъ въ
дома — не знаю.

Где єсть?
Хто хоче шукати своихъ кра-
мовъ черезъ нашу газету, мусить
заплатити 25 центовъ за кожде ого-
лошене напередъ.

ДЕ ЄСТЬ?
Фима Репела зъ Новивси, пов.
Нов. Санчъ, Галичина. До Америки
прійшла 16 лѣтъ тому назадъ.
Шукає єѣ сестра. Хто бы о нѣй
знавъ нехай пише на адресу:
Miss Antosia Repela,
45 Bancroft St.,
Providence, R. I.

Шукаю
мою жену Вікту Козенчакъ зъ роду
Смоковичъ, походить зъ Солины,
пов. Лѣско, Галичина. Пойшла водъ
мене 14-го Септембра. Взяла 200.
дол. и дворочно дѣвча; знає троха
по англійски. Має бути коло Чика-
го або Ст. Луїс. Хто менѣ о нѣй
донесе, достає 10 долларівъ над-
городи.
Andrew Kozenchak,
Box 16, Smoke Run, Pa.
Clearf. Co.

Купуйте книжки!

Американскій шклятичъ 15
Весела книжочка зъ образами . . . 30
Де-що про права и суды въ Сп. Дер. . 10
Де-що зъ исторіи російскои правосла-
внѣ мисіи въ Америкѣ 10
Дорога до свѣдомости 10
Казка про жиду 10
Канадскія Русь 10
Конституція Сполуч. Державъ . . . 10
Народный Рухъ въ Ав.-Уг. Русинівъ . 15
Образки зъ Америки 10
Оповідання С. Манера 15
Про водступникъ водъ рос. православнѣ . 10
Розмова Поляка зъ Русиномъ 10
Тарасъ Шевченко 15
Тышко Гаврилъ 15
Якъ повставъ свѣтъ? 15
Хто передъ Новымъ
Рокомъ пришло намъ по-
тора доллара (\$1.50) на по-
высшій книжочки, тому вы-
шлемо всѣ 16 книжочокъ и
оплатимо почту.

КНИЖКИ
ПО ЗНИЖЕНОЙ ЦѢНѢ!

Антоній и Клеопатра 75
Альманахъ 50
Буря, драма Островского 50
Батитки 10
Богачко галасу зъ нечвѣя, комедія
Войничъ Геншеля 75
Жити Святыхъ два великі томы,
понадъ 1400 сторінъ 6.00
Метелики 50
Мій измаргдъ 100
Матеріалы до украинско-русскон
этнографіи (3 томы) по 100
Монотрафія Костомарова 50
Манифестъ коммунистичной партіи . . 20
Морозенко Мирного 35
На добродѣйный цѣли, комедія
Народ. календаръ Просвѣты 1901,
и 1902 5
Народ. календаръ Просвѣты 1903 . . 10
Новы и переизданныя авторы 5
Национальные патане въ Норвегій . . 25
Негдѣ 10
Непрощає сила 10
Народность и еѣ початки 15
Нечитайникъ и другі оповѣданя . . . 50
Нагула 10
„Наука“ рѣчь зъ 1878 р. 3.00
Начала физики 10
Некультура 15
Наша родина 50
Осанна 50
Оповідання Коцюбинского 10
Оглядъ руско укр. литературы . . . 20
Орися 5
О емиграціи 10
О торговлѣ 5
О новыхъ податкахъ 10
О опанувахъ и кураторахъ 10
Омѣлко Пудина 20
Образки зъ природы 5
Партійна політика и мораль 25
Повѣсть Нечуя 100
Старый бѣремъ 10

(Дальше буде.)
Повысшій книжки маємо толькы
въ одномъ або двоухъ примѣрни-
кахъ, длитого просимо замовляти
сейчасъ.

Ся книжки, котрі понижше списані
можете всегда достати!

Абу Касимовъ нацѣ 30
Алостомы и Евангелія 35
Библия велика 50
Букваръ русскій 25
Грамматика руска 25
Друга китачна для малыхъ дѣвчатъ . 10
Дослѣды зъ поля статистики 50
Ежеда Котларевского 10
Зъ села, оповѣданя 10
Записки школяра 20
Забобоны та ворожительство 20
И мы въ Европѣ 10
Кылоу Іо 5
Карбы 25
Календаръ „Союза“ (1903) 25
Лѣсъ Микита 50
Микола Паликинъ 10
Микола Костомаровъ 5
Народъ въ неволи 10
Новомодный спиваніе 15
Оповідання для дѣтей 20
Оповідання Стороженка 10
Пѣснословецъ 50
Пригоды Донъ-Кихота 40
Повѣсть Федьковича 20
Pid Krestom 100
Резиоръ зъ Петербурга 30
Русины примоуковскон епархіи 35
Судный день 50
Смѣхъ казакъ 50
Словаки чи Русины? 25
Степечка въ рай 50
Хлопскій пѣсни 10
Хлѣбъ души 1.00
Читанка друга 25
Читанка трета 40
Читанка четверта 50
Шекспиръ въ повѣсткахъ 10
Яблочникъ, комедія 15

(Дальше буде.)
Замовляйте толькы ті книжки,
котрі бачите въ послѣдній числѣ
„Свободы“.
Всѣ попередній списы и цѣнники
книжкохъ суть неважны.
Зъ замовленнями посылайте и
грощѣ.

Писать выразно.
Замовленъ на суму менчу якъ
доллара не принимає ся.
Почту мы оплачуємо.
Адресъ:
SVOBODA,
Box 353, Scranton, Pa.

Книжки повисше выписані вы-
силаємо сейчасъ по одержаню
замовлення.

ДОБОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІАНЪ ЧУПКА,
— адвокатъ —
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.
Гро office въ Scranton, Pa. е на 303 Spruce
Str. Але до Скрентонъ приѣзжає толькы
кождого понедѣлка и четверга водъ години
8-ои до 8-ои вечеромъ.
Всѣ справы американскій въ повѣсткахъ:
Ливерне и Лихована.
Хто має справу ґрунтови, або
хоче водобрати грощѣ або спадокъ
въ старомъ краѣ, най удасть ся до
адвоката Чупки, бо вонъ бувъ ад-
вокатомъ въ Галичинѣ.
Всѣ контракти, правні папери и
коллежия.

Кожде братство
повинно мати книжку для опѣкуна
хорыхъ, одну або больше, для за-
писованія коли, хто захорувавъ и
якъ довго бувъ хорый. Таку книж-
ку можете достати въ Ред. „Свобо-
ды“. Одна коштує доллара. Грощѣ
прислайте напередъ.
SVOBODA
Box 353, SCRANTON, PA.

Испетованный учитель,
Русинъ, лѣтъ 28, женатый, корес-
пондентъ въ руской, польской, нѣ-
мецкой и италійской мовѣ, розу-
мѣ пасѣчництво, господарство и
т. д., пошукую зъ Галичины посады
учительской въ колоніи руской,
польской або нѣмецкой въ Сполу-
феныхъ Державахъ. Приймає такожъ
и иншу водповідну посаду. Вѣдомо-
сти удѣлать редакція „Свободы“. 4

Иги. Станчакъ и Ив. Данковский
заприсяжѣнны колекторы
мають право абирати добровольны жертвы
на маючу ся будувати руску церковь въ
CARNEGIE, PA. Просимо всѣхъ братівъ
Русинів не опустити нашихъ колекто-
ровъ зъ пороною руюю а Господь Богъ
надгородитъ Васъ за се сторицею.
Комитетъ церковный:
Ст. Серединыйскій, председатель,
Ив. Адамъ, заступникъ,
Ст. Сембратъ, касиръ,
Арс. Патрошъ, секретарь.

На продажѣ
ВЪ ШАМОКИНѢ, ПА.
Френклинъ Гавзъ

и припираний до него проперты занима-
ючій 190 фітовъ на улицѣ РЕЙСЪ а 100
фітовъ на улицѣ ФРЕНКЛИНЪ.
Улиця Рейсъ єсть головою въ той
части міста, котру называютъ Полишь
Гизъ, Спрингфилдъ и Джанстонъ Сити.
Мешкає тамъ много тысячъ людей.
Прочерты складають ся зъ мурова-
ного готеля на три поверхи и чотырохъ
двоповерховыхъ домовъ. Причина спро-
дажи смерть властителя.
ЦѢНА НИЗЬКА.
Голоситъ ся до:
T. F. Simmonds, \$10
48 N. Market St., Shamokin, Pa.
або до
Mrs. Frederick Davis,
505 N. Sumner Ave., Scranton, Pa.

Фармы!

Нынѣ кождый ся пытає що ста-
нєсь побзѣйше?
Чи поде робота? Чи буде страйкъ?
А нѣхто не може водповѣсти.
Чи знаєте, де не мусите ся боя-
ти страйковъ?
Фарма є одинокою рѣчю де не-
ма страйку. На фармѣ нема босовъ,
чоловѣкъ є своимъ паномъ и нѣ-
хто не выкине его зъ работы.
Нашою задачею єсть помочи вамъ
стати независимыми.
Купѣть собѣ фарму. Черезъ на-
ше посередництво можете купити
собѣ фарму въ Верджиніи.
Земля добра, здорова вода и воз-
духъ. Уродитъ ся все, що посѣете
або посадите и можете продати за
готовы грощѣ.
Голоситъ ся до:
JOHN JELINEK,
1118. Pine Alley, Braddock, Pa.

Хочешъ читати дешо
веселого и
насмѣяться?

Купи собѣ „Комара“.
Три стары рѣчники кошту-
ють лишь \$3.50.
Оденъ рѣчникъ \$1.25.
Хто хоче доставати „Кома-
ра“ що два тыжднѣ че-
резъ оденъ рокъ, нехай
заплате 2 доллара на адресу:
„Комар“.
Собѣщина ч. 8.,
Львовъ, Austria, Galicia.
Тамъ можете достати та-
кожъ слѣдуючій книжки:
Календаръ „Комара“ на
рокъ 1903 15ц.
Новомодный Спѣваникъ 20 „
Деканы зъ горъ 15 „

! КУПУЙТЕ !

КНИЖОЧКИ для записо-
ванія мѣсячнои колекты
и другихъ жертвъ на ва-
шу школу, церковь, пле-
банію и т. д. Можете ихъ
достати по цѣнѣ 7 цен-
товъ за одну. Таки кни-
жочки повинны кожда па-
рафія роздати своимъ чле-
намъ. Кождый парафія-
нинъ повиненъ мати та-
ку книжочку, тогды буде
знати, що ти грощѣ якъ
вонъ заплативъ на цер-
ковъ и т. и. ему не про-
падутъ.

БЛАНКЕТЫ на метрики
хресту, вѣнчанія и похо-
рону по цѣнѣ 2 центы за
штуку.

БРАТСКІЙ опѣкуны хо-
рыхъ повинны мати книж-
ки для записованія коли
хто захорувавъ, на яку
слабость и т. д. Одна
книжка коштує одного
доллара.

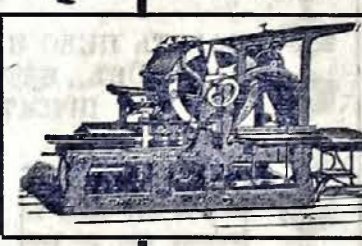
— SVOBODA, —
Box 353,
SCRANTON, PA.

— Хотите, щобы вашъ грощѣ безопасно
и скоро були высланы до старого краю, то
вамъ то зробить John Nemeth, 457 Wash-
ington St. New York, N. Y.

С. М. НАТНАВАУ,
агентъ водъ огневой асекураційной
компаніи.

Колентуе такожъ грощѣ за рентъ. Ма-
два дома до ренту на Race str., три дома
на продажѣ на Hill str., дома до мешпанъ
або на продажѣ на Blakely, Olyphant, Pa.
ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА.

Друкарня „Свободы“
ВЫКОНУЄ:

ТИЕТЫ, на пікники, балъ,
выгравки, представляє,
ПАПЕРЫ листовы,
КОВЕРТЫ для братствъ и
поодинокыхъ людей,
СТАТУТЫ братскі,
ЕНИГИ параф. и братскі,
ЕНИЖИ колекторскі, брат-
скі и т. п.,
ПЛАКАТЫ,
ЦИРКУЛЯРЪ

и взагалѣ всѣ работы друкарскі

!!!СТАРАННО, ТАНО И НА ЧАСЪ!!!

АДРЕСЪ: SVOBODA,
BOX 353, SCRANTON, PA.

ИВАНЪ ГЛОВА
JOHN GLOVA (POSTMASTER)
— въ —
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякій потрібный рѣчѣ до житя, якъ такожъ
можна купити убраня майнерскі и звычайні.
Посылає такожъ грощѣ до всѣхъ частей
свѣта, скоро, тано и безопасно.

Продає шифкарты.

Не водъ нынѣ вже знають люде солидного
Ивана Глову.

M 165

ДАРОМЪ 24 хорошихъ и цѣнныхъ
предметовъ. Хто собѣ заоре-
рує нашу красну піклову годинку, котру выра-
бляє одна зъ найлѣпшихъ фабрикъ и єсть вы-
пробована и гарантована на 20 лѣтъ, такъ,
що може ся ровнати 30 долларовымъ годинкамъ
и пошле намъ за неѣ и за гарный позолочува-
ный ланцуюмъ \$2.50 — то мы ему зашлемо
вразъ зъ годинникомъ и ланцуюмъ слѣдуючій
предметы зовсѣмъ дармо: 1 знамениту корольску
шведску братру цѣны \$2.50. Добрый кишениковий нѣмъ за 40 цент.
Позолочуваній перстень цѣны \$1.00, 1 бриллантовый гузикъ за 60
цент., 12 гарныхъ бѣлыхъ хустинокъ за \$100, 24 аркушовъ листо-
вого паперу и ковертъ за 10 цент., 1 пару спинокъ до маншатѣвъ
за 50 цент., позолочуваній списки до сорочки за 50 цент.
Ся рѣчь будемо высылати даромъ лишь за короткій часъ, протес спѣ-
шать зъ замовленнями. Писать на адресу:
Ch. I. Karoun Co., 1015 Collins Str., JOLIET, ILL.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУССКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛІАНЦІЙ
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалекъ русскон плебаніи.

Добрый вечеръ дружи мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
— До Талпаша? Звѣдка вонъ?
— У мене всѣ Русины
— Та-жъ краинѣ нашь мѣлий
— Подкрѣпляють силы!...
— Що за бридизъ и право тамъ!
— Обходять ся файно!
— Обслужує якъ братамъ!
— Тако надѣвчатино!

JOHN J. CAMPTON
Католицкій похоронникъ.
Вынаймає тано керитъ
— ту и на околицю. —
410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

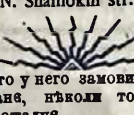
ST. HERMAN'S
BENEVOLENT
SOCIETY.
ORGANIZED FEB.
1882
ROCHESTER, N.Y.
Выробляє братъ
въ маншѣ, шапки,
водошлукы, куртки,
униформы.
Цѣнникъ и пробъ-
ты высылаетъ даромъ.
Можете писати до насъ по руски, сло-
вєнски або польски.
R. H. Morgan, 23 N. Main str.
SHAMOKIN, PA.

ГАВРИЛЪ МАЛНИКЪ
WHOLESALE
Cor. Franklin & Sprunheim Sts.
SHAMOKIN, PA.

Масе закладъ на складъ свѣже, доброе пиво въ великихъ и малыхъ бочкахъ въ наилучшихъ броваряхъ, горьвки и ликеры наилучшаго гатунку. Братя! заставляйте у своего!

РУССКІЙ КРАВЕЦЪ
Въ Шамокінъ, Па. мешкае
русскій кравецъ
ПЕТРО БУЗМИЧЪ
425 N. Shamokin str.

Робить вѣтъ всѣмъ, убралъ мужскій складно и дешево. Кто у него завоюетъ убралъ, нѣволи того не помяну.

СКМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на Riverst., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько? Замытайся де Митренко; Готель, вѣску, пиво мае, Повидъ сляники доливаетъ. С цитара, с и гали. На китини, на забавы: Тамъ поспити, погуляешь, Вчутъи неодио цѣлае, — А ще вышны, те зныи брате, Поде дальше, якъ у паты!

МАРІЯ ЛУЧКОВЕЦЪ
мае гарно урядженый ГОТЕЛЬ на розѣ
Independence & Vine Str. Nr. 717
въ ШАМОКИНЪ, ПА.

Тамъ забавитесь, аны мило, Въ немъ добра, «виска», пиво, Вино, конякъ и цитара И господина гарна, явава.

ОДИНОКІЙ РУССКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
33 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Каждый Русинъ мавчій ажу небудъ потребу въ Нью-Йорку, чи въ околци, появивае вступити де того готеля, бо тутъ достане наладороваши и наптанши напитекъ всякого рода и пераду, де найлучше ку: эти шифкарты.

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)
СПЕЦИАЛИСТ
СЛАБОСТЕЙ
ЖІНОЧИХ,
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жека при пороги дивають особливой ошкы.

Офіс 227 N. Shamokin Str. | Телефон ШАМОКИН, ПА.

Юліанъ Копистянскій
(JULIAN KOPITSYANSKI)
424 Shamokin Str., ШАМОКИНЪ, ПА.

Перворядный салонъ русскій. — Найлучшій напитокъ можна ту достати, якъ: пиво на шкланки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горьвки досконалы, цитара дуже добры.

Спѣшитъ Братя Русины до своего братчика Юліана.

РЕСТАВРАЦІЯ И БАВЯРІЯ
*** TROMETTER'S ***
(Трометтеръ)
при Редисеомъ дивъ въ Shamokin, Pa.

Свѣдана, Обѣды, Вечеръ.

Въ каждѣмъ часѣ можна достати такъ горячій аны и зиниі перекуски. Потравы прилагодженъ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солидна. Окремій комнаты для родитъ. Найлучшій вина, пиво, ликеры, горьвки и всѣ можливый напитекы. Цѣна дуже мала.

МАСШЪ БИЖЕЖИ ДО ОПРАВЫ?
CONDREAD LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

справляе книжки всѣмъкого рода, хочъ бы изъ книжечки, таковы робить книжки для брацоты, церковъ, бизнесменовъ и т. д. за роботу шарант.

ПЕРША РУСКА БУЧЕРНЯ ВЪ SCRANTON, PA.
Михайла М. Югаса
314 THIRD STREET

Хочешь купить добре мясо, Шинку чи смачныхъ корбастъ, Не трать брате грошей й часу, Ланъ пытайся, де бучеръ Югасъ.

Вѣтъ всѣмъ мясо мае, Зъ людьми красно розмовляе И поруски, по словенски, По англійски и по польски.

Зъ него Русинъ, бучеръ славный, Къ доброй справѣ всегда справный, А русскій народъ красно стоитъ, Вражды людой сѣ не боитъ.

Гомъ Русинѣмъ треба знати, Шо его тре подпирати; Красно знавати, въ папѣръ запакуе, Бучерня чиста, аны сѣ сердце радуе.

Мы, Русины не жалуюмо, Вѣтъ Югаса все мясо купувати будемо, Во вѣтъ у Scranton найлучше мясо мае, О томъ кожда дитина навѣтъ добре знае:

Томъ миль братя, нѣкуда сѣ не вѣлочатъ, До найлучшій бучерня де Югаса ходѣтъ Добре, тано, справедливо Чисто, смачно и удитво!

Найновѣйшимъ вынаходомъ помѣжь годинками сѣ отся
ГОДИНКА, КОТРУ ТУТЪ ВАЧИТЕ.

Моя Электрично свѣтлая годинка е дуже выгода для того, що въ ночи, въ темнотѣ свѣтитъ и показуе часъ акуратно безъ надного свѣта. Ся годинка мае такожъ календаръ, котрый Вамъ покаже кождый день кождого мѣсця въ роцѣ, голосно будить и добре ходитъ такъ якъ регуляторъ.

Въ кождѣмъ домѣ повинна бути така выгода рѣчь — коштуе лишъ \$1.50. Можете сѣ купити лишъ у мене. Оторникамъ и агентамъ продаю за низшу цѣну.

Пишитъ по великій образковий цѣникъ вѣжливыхъ найновѣйшихъ рѣчей. Пишитъ латинскими буквами.

S. KELTONIK, PUNXSUTAWNEY, PA.

Одень зъ наибольшихъ броваровъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСОБЪ, ВЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишъ разъ попошту сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова вѣдъ него нѣволи не болитъ, бо есть здоровье и поживно.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.

ДІАМЕНТОВЫЙ ЕЛЕКТРИЧНЫЙ ХРЕСТЪ,

званный такожъ хрестомъ. Вѣтъ, доставъ водкити колѣна лѣтъ тому въ Австрій, а задля своихъ великихъ прикметъ розповсюдился сѣ скоро въ Нѣмечинѣ, Франциі, Скандинавіи и другихъ европейскихъ краяхъ, где нѣтъ уважаютъ его за найсильнѣйшее средство противъ ревматизма и другихъ слабостей.

Электричный Діаментовый Хрестъ лѣтитъ ру-

матвиъ мускуловъ и суставовъ, невралгію, боля въ хлѣбѣ тѣла, нервовъ, нервовъ ослаблене, бессононо, пригноблене, гістерію, параличъ, трясене, ударъ, спеленію, та нещъ св. Віта, пальмитацію, первомый боля головы, и всѣ слабости первомой системы. Шо добродѣйный вышнъ видно иже по колѣнохъ годнахъ, хотѣи часомъ треба на него идати колѣна денъ.

Каштуе долларъ, при чамъ гарантуе сѣ, шо принесе столько користи, шо найлучшій электричний поштъ, шо коштуе 15 або 25 разъ толькѣ. Нѣхто въ родинахъ хорый чи здоровъ, не повиненъ бути безъ Электричного Хреста, сего наилучшого средства противъ слабостей. Пришли долларъ, а мы пошлемъ тобѣ оплаченный ошкы. Электричный Діаментовый Хрестъ або 6 за 5 долларѣвъ. Тенякъ лѣтитъ вѣдъ особѣ, котрыхъ вышнѣ сѣ Хрестъ, сѣтъ достаточнымъ доказаніемъ его силы. Ось два зъ нихъ: Малакъ болѣ черезъ много лѣтъ; теперь сѣмъ здоровъ. Діам. Елект. Хрестъ вышнѣ мене. Каролана М. Питерсенъ, Richfield, Utah Diamond Electric Cross Co., 206 Milwaukee Ave., Chicago. — Пов. Пановъ: Вѣе 3 мѣсцѣ кошу Діамент. Елект. Хрестъ. Далѣйше мавъ и болѣ въ мѣсцѣ пѣсчакъ, такъ шо не могъ грати на скрипкѣ. Теперь чудно вѣсѣтъ добре. Зъ показаніемъ. W. Simon, учитель, Schaumburg, Cook Co., Ill. Марецъ 20, 1900. — New Orleans, La. 28. лютого, 1902. — Пов. Пановъ: Вѣ залучено послано Вамъ \$6.00 на пять электричныхъ хрестовъ. Та, котры мы передне одержали приносятъ чудеску помѣщи. Просимо прѣслати якъ найскорошо. — ОФІСЪ ВЕНЕДИКТИНКИ. 2824 Doulphine str. New Orleans, La.

DIAMOND ELECTRIC CROSS CO. Dept. 72.
306 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ltd.
— въ —
SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.

Наибольшій русскій компанічний сторъ въ Америцѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперь побольшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый домъ великій, красныи, котрый компанія купила 1896 року за \$18.000 доказуе, шо може компанічна робота. — Всѣ розумныи Русины належать до той компаніи, купуютъ зѣ своего власного стору значить, спомогають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$4,000.00 Заряджуютъ нимъ:

Н. Габура, М. Колодѣй и М. Пелягъ.

Юрія Хилияка
въ OLYPHANT, PA.

Въ это поново добро знате. Въ него знайте однокій, найлучшій, наилучшій и наймодѣйшій сторъ въ убранныхъ. Купите добре «шифкарты» и скоро а безежне кожда вамъ грошъ до староре крае. Не тайдите однокъ, шо то все — кѣ! Вѣтъ мае шо найлучшій лѣтній салуъ въ мѣсцѣ мѣсцѣ.

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите сѣ, якъ въ родной бабки на весѣлю.

SOCIALISM is the coming issue in politics.
You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read **The International Socialist Review**

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
58 FIFTH AVENUE, CHICAGO

ПРО ЧТО ХВОРѢТЕ?
ПРО ЧТО ТЕРПИТЕ А НЕ ВЫЗДОРОВЛЯЕТЕСЯ?

Чи незнаете, что можете быти вылѣчены если того собѣ желаете?

„Не самыи лѣкарства, но и способъ лѣченія и ужитія излѣчаютъ слабости.“

Наша порада.

Если чувствуете быти хворыми, удайтеся только на вообще извѣстнаго лѣкаря, якимъ есть Проф. Д-ръ Е. С. Коллинсъ, котрый непремѣнно Васъ вылѣчитъ, якъ уже вылѣчилъ тысячи а тысячи инныхъ людей. Неоткладайте сѣ вылѣченіемъ, ибо якъ поздно начнете лѣчитися, то тяжше есть лѣчение.

Доброе дѣло само себе хвалить.

Проф. Д-ръ Е. С. Коллинсъ не потребуеъ выхваловатися, понеже его пациенты выхвалютъ. Множество листовъ отъ выздоровленныхъ людей свѣдѣтъ о его похвалы-достойномъ успѣху въ лѣченіи.

Не выкидайте грошей на всякіи дурниці, якъ напр. на электричныи пасы. Въ такихъ электричныхъ пасахъ или крестахъ нѣтъ никакой электрики, ани никакой лѣчивой силы средства. Но сѣ тымъ легко можете прити до несчастья, если такой пасъ будете носить, ибо ваша немощъ застарѣется и погоршається. Тсе скажетъ Вамъ каждый добрый лѣкаръ.

Выстерѣгайтеся подправлятелей и наводоблятелей. Проф. Д-ръ Коллинсъ предъ годами вынайшолъ способъ, для котораго есть въ состояніи сѣ успѣхомъ лѣчити хворыхъ, котрыхъ суть отдалены, а котрыхъ свою слабость докладно опишутъ и въ листѣ ему зашлутъ. Онъ одинъ есть въ состояніи отгадати всякіи хвороты изъ описанія. Теперь уже и прочіи лѣкарѣ хотѣтъ его наслѣдовать и прото почт. читателѣ найостерѣгаются ихъ.

Про что стался Проф. Коллинсъ такимъ славнымъ лѣкаремъ и про что до него удаются недужнымъ изъ всѣхъ сторонъ Америки?

На той вопросъ слѣдуетъ короткій отвѣтъ: Понеже Проф. КОЛЛИНСЪ дуже скоро кождого своего пациента вылѣчитъ а то и такого, котораго ани лѣкарѣ ани лѣкарскіи общества вылѣчити немогли, а понеже Проф. Коллинсъ считаетъ меньшущѣну за лѣчение и медицину, якъ котрый иный лѣкаръ.

Каждому можетъ быти споможено. Недужныи най не тратятъ надѣи а сейчасъ най удадутся до Проф. КОЛЛИНСА сѣ полнымъ довѣріемъ. Кто можетъ, най самъ прійдетъ, но не есть того конечно потребно. Къ тому достаточно будетъ того, если недужный опишетъ свою хвороту докладно и зашлеть листъ Проф. КОЛЛИНСОВИ. Той славный znaleць изъ листу переконается, своею высокою ученостію и многорочную практику употребитъ къ тому, чтобъ хвороту добре спозналъ и предписалъ терпѣлищомъ отвѣтныи лѣкарства. Его наибольшою радостію есть, если можетъ хворому навратити здоровье.

При лѣченіи всякихъ хворотъ, главнымъ дѣломъ есть то, чтобъ лѣкаръ дѣйстно спозналъ недугъ и не сдѣлалъ якій омылъ. Въ томъ оглядѣ не выровняется Проф. КОЛЛИНСОВИ ніякій иный лѣкаръ, что уже вообще есть извѣстно по всей Америкѣ.

Кому пны лѣкарѣ немогли помогти, кто уже зуновалъ платити инымъ лѣкарямъ или лѣкарскимъ обществамъ, най спробуе еще удасться до Проф. КОЛЛИНСА. Уздоровилъ онъ уже больше тысячи людей, котрыхъ докторы по долгомъ, но безуспѣшномъ лѣченіи узнали за невылѣчительныхъ. — Не вынаходите новыхъ лѣкаровъ и новыхъ лѣкарскихъ обществъ, но всегда въ случаю слабости удайтеся лишь на извѣстнаго и практичнаго знальца подъ адресою:

PROF. DR. E. C. COLLINS,
NEW YORK MEDICAL INSTITUTE,
140 W. 34th Street, NEW YORK, N. Y.

Женская неправильность.

Была я хвора за 6 лѣтъ на мѣсячную неправильность, имѣла я при каждой мѣсячной регулярности нестерпимыи боля въ крижахъ и слабыхъ, при томъ и боля головы мучилъ мене. Докторскій лѣкарства на мой недугъ ничего мнѣ не помогли, ажъ на послѣдъ спробовала я лѣкарства Проф. Дра Коллинса, котрыхъ я течениемъ одного мѣсяца сполна выздоровѣла. — Всѣ, котрыхъ чувствуете быти хворыми, удайтеся до него, ибо онъ есть тотъ лѣкаръ, котрому можно по вѣрити для его великой учености и знанія въ лѣченіи не безежечныхъ слабостей.

Паул. Загаръ,
Claremont, Minn.

Госп. М. Любичъ пишетъ такъ:
Дорогой пане! На хвороту, зъ которой теперь есмь излѣченъ, терѣлъ я чрезъ полныхъ 5 лѣтъ. Пробовалъ я розличныхъ докторовъ и подля препису уживалъ ихъ лѣкарства, но все было задармо. На раду моего пріятеля обратился я на Васъ и ннесъ я есмь счастливый человекъ ибо сейчасъ поависился той страшной недуги. Не есмь я богатый человекъ и не маю Вамъ чимъ отплатити, но зато прошу что денно Бога, чтобъ васъ поддержалъ въ счастіи и здоровіи на много лѣтъ къ помочившымъ терпѣлищамъ.

Вашъ отданный,
Март. Любичъ,
P. O. Box 699, Wilmerding, Pa.